izv. prof. dr. sc. Blanka Mateša[1]
Petar Rašetina, mag. iur., asistent[2]
Ina Vrdoljak, mag. iur.[3]

PRAVNA ZAŠTITA INDUSTRIJSKOG DIZAJNA – MEĐUNARODNA, EUROPSKA I NACIONALNA RAZINA

UDK / UDC: 347.77 (100+497.5)
DOI: 10.31141/zrpfs/2266
Pregledni znanstveni rad / Review article
Primljeno / Received: 3.2.2026.
Prihvaćeno / Accepted: 19.7.2026.

Industrijski dizajn predstavlja jedan od ključnih elemenata tržišne konkurentnosti jer oblik, izgled i vizualni identitet proizvoda snažno utječu na odluke potrošača prilikom kupnje određenog proizvoda. Industrijski dizajn od posebne je važnosti s obzirom na to da u današnje vrijeme vizualna prepoznatljivost određenog proizvoda postaje ključan odabir prilikom njegove kupnje. U moderno doba estetska obilježja prozivoda postaju strateška vrijednost, što zahtijeva postojanje učinkovitog sustava pravne zaštite. Zaštita industrijskog dizajna dio je šireg sustava zaštite intelektualnog vlasništva, a njegova zaštita razvijala se kroz povijest od nacionalnih propisa pa sve do propisa europskog i međunarodnog prava, čime su postavljeni minimalni standardi zaštite. Rad analizira upravo takav višeslojni sustav pravne zaštite industrijskog dizajna. Ključni međunarodni akti i akti na razini Europske unije koji su analizirani u radu uspostavili su temeljne standarde i načela zaštite, u skladu s kojima su države članice obvezne uskladiti svoja zakonodavstva, što je Republika Hrvatska i učinila. U radu se analizira sudska praksa Suda Europske unije i praksa sudova u Republici Hrvatskoj. Cilj je rada ukazati da industrijski dizajn nije samo vizualni element, već pravni institut od strateškog tržišnog značaja, koji osigurava povrat ulaganja, povećava konkurentnost, potiče inovacije i stabilizira tržišne odnose. Učinkovit, harmoniziran i višeslojni sustav pravne zaštite industrijskog dizajna predstavlja nužan preduvjet modernog tržišnog poretka, a industrijski dizajn predstavlja sredstvo kojim se na tržištu stvara dodana vrijednost te kojim se potiče očuvanje tržišnog natjecanja i gospodarski rast.

Ključne riječi: *industrijski dizajn, pravna zaštita industrijskog dizajna, intelektualno vlasništvo*

[1] Izv. prof. dr. sc. Blanka Mateša, Katedra za građansko pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Domovinskog rata 8, 21000 Split, e-mail: blanka.matesa@pravst.hr, ORCID ID: 0000-0002-7591-7484.

[2] Petar Rašetina, mag. iur., asistent, Katedra za građansko pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Domovinskog rata 8, 21000 Split, petar.rasetina@pravst.hr, ORCID ID: 0009-0006-1198-1969.

[3] Ina Vrdoljak, mag. iur., e-mail: ina.vrdoljak@pravst.hr.

1. UVOD

U suvremenom gospodarstvu industrijski dizajn predstavlja jedan od ključnih elemenata tržišne konkurentnosti, jer često presudnu ulogu u odluci potrošača imaju oblik, izgled i estetska vrijednost proizvoda. U uvjetima masovne proizvodnje i globalnog tržišta, važan dio poslovne strategije upravo je vizualni identitet proizvoda, koji onda zahtijeva odgovarajuću pravnu zaštitu. Tu pravnu zaštitu doobiva kroz industrijski dizajn koji je jedan od sastavnih dijelova intelektualnog vlasništva. Za razliku od drugih oblika intelektualnog vlasništva, zaštita industrijskog dizajna odnosi se isključivo na vizualne značajke proizvoda, dok funkcionalna i tehnička rješenja ostaju izvan dosega zaštite dizajna, čime se posljedično potiču inovacije te tržišna konkurentnost. U protivnom, kada bi sam proizvod bio predmet zaštite, nositelj bi stekao monopolistički položaj u odnosu na njegovu proizvodnju i prodaju i to bi dovelo do ograničenja tržišne utakmice. Takav pristup određenju industrijskog dizajna prihvaćen je i u pravu Europske unije. Propisi Europske unije, a koji će biti analizirani u radu, jasno ističu da se pravna zaštita odnosi na vidljive značajke proizvoda koje proizlaze iz njegova izgleda, dok tehničke funkcije ostaju izvan područja zaštite. Pravna zaštita industrijskog dizajna razvijala se postupno od nacionalnih propisa pa sve do propisa međunarodnog i europskog prava. Danas sustav zaštite obuhvaća više razina, i to: međunarodnu, europsku i nacionalnu. Svaka od navedenih zaštita ima specifične instrumente i pravila kojima se nastoji osigurati pravna sigurnost. U radu se analiziraju sve tri razine: temeljni međunarodni ugovori, pravna regulativa Europske unije koja uključuje dizajn zajednice, te normativni okvir industrijskog dizajna u Republici Hrvatskoj i postupci zaštite. Nadalje, analizira se i sudska praksa sudova u Republici Hrvatskoj i Suda Europske unije. Cilj rada jest ukazati na važnost pravne zaštite industrijskog dizajna kao sredstva kojim se na tržištu stvara dodana vrijednost i kojim se potiče očuvanje tržišnog natjecanja te dati doprinos boljem razumijevanju uloge industrijskog dizajna u sustavu prava intelektualnoga vlasništva.

2. PRAVNA VRELA

U odnosu na pravna vrela koja reguliraju zaštitu industrijskog dizajna, prvenstveno je potrebno istaknuti kako zaštita postoji na međunarodnoj, europskoj i nacionalnoj razini.

Na međunarodnoj razini donesena je 20. ožujka **1883.** u Parizu jedna od najstarijih i temeljnih međunarodnih konvencija: Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva.[4] U okviru Svjetske trgovinske organizacije (*World Trade Organization – WTO)* donesen je 15. travnja 1994. u Marakešu Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva[5] (dalje: Sporazum TRIPS). Haški sporazum o

[4] Dostupno na: https://www.wipo.int/wipolex/en/text/288514, 12. siječnja 2026.

[5] Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:21994A1223(17)&from=HR, 12. siječnja 2026.

međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna donesen je **1925.**, a revidiran je nekoliko puta zaključno sa Ženevskim aktom Haškog sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna donesenim 2. srpnja 1999.[6] u okviru Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (*World Intellectual Property Organization – WIPO)*. Nadalje, Lokarnski sporazum o ustanovljenju međunarodne klasifikacije za industrijski dizajn[7] (dalje: Lokarnski sporazum) donesen je 8. listopada **1968.** u Locarnu, a stupio je na snagu 1971. Usvojen je na diplomatskoj konferenciji kojoj su prisustvovale zemlje članice Pariške unije za zaštitu industrijskog vlasništva. Današnji sustav naziva se „Haškim sustavom" po Haškom sporazumu kojemu je temeljni cilj pojednostavniti i racionalizirati postupak zaštite industrijskog dizajna u više država putem jedinstvene međunarodne prijave, a temelji se prvenstveno na Ženevskom aktu. O tome detaljnije u dijelu 4.4.

Na razini Europske unije, 13. listopada **1998.** Europski parlament i Vijeće Europske unije usvojili su Direktivu 98/71/EZ o pravnoj zaštiti dizajna.[8] Vijeće Europske unije 12. prosinca **2001.** usvojilo je Uredbu (EZ) br. 6/2002 o dizajnu zajednice[9] koji može biti registrirani ili neregistrirani. Nadalje, Europska je komisija 21. listopada **2002.** usvojila Uredbu (EZ) br. 2245/2002 o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 6/2002 o dizajnu Zajednice. Također, potrebno je istaknuti i Uredbu Komisije (EZ) br. 2246/2002 od 16. prosinca **2002.** o pristojbama koje se plaćaju Uredu za usklađivanje na unutranjem tržištu (žigovi i dizajn) za registraciju dizajna Zajednice.[10] Direktivom 98/71/EZ o pravnoj zaštiti dizajna osigurava se minimalna razina usklađenosti nacionalnih sustava, dok se konkretna procesna pravila i institucionalni mehanizmi provedbe uređuju nacionalnim pravom. Europski sustav zaštite industrijskog dizajna jedan je od najrazvijenijih sustava u području intelektualnog vlasništva i ima značajan utjecaj na nacionalna zakonodavstva, uključujući i hrvatsko pravo.

Industrijski je dizajn u Republici Hrvatske prvenstveno zaštićen Ustavom Republike Hrvatske[11] kao pravnim aktom s najvišom pravnom snagom u Republici Hrvatskoj u kojem je sadržan pretežan broj ustavnopravnih normi pa tako i onih koje se odnose na područje industrijskog dizajna. Tako Ustav Republike Hrvatske odredbom čl. 69. st. 1. u svezi sa st. 4. jamči slobodu znanstvenoga, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva te zaštitu moralnih i materijalnih prava koja proistječu iz znanstvenoga, kulturnoga, umjetničkog, intelektualnog i drugog stvaralaštva. S ozirom na to da industrijski dizajn čini sastavni dio prava intelektualnog vlasništva

---

[6] Dostupno na: https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Haski_sporazum.pdf, 12. siječnja 2026.

[7] Dostupno na: https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Lokarnski_sporazum.pdf, 12. siječnja 2026.

[8] Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:31998L0071, 12. siječnja 2026.

[9] Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2002/6/oj, 12. siječnja 2026.

[10] Dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32002R2246, 12. siječnja 2026.

[11] Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 56/1990, 135/1997, 08/1998, 113/2000, 124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010, 85/2010, 05/2014, dalje u tekstu: Ustav ili Ustav Republike Hrvatske.

koje je produkt intelektualnog stvaralaštva, razvidno je kako i sami industrijski dizajn uživa zaštitu prema odredbama Ustava Republike Hrvatske. Važnost Ustava ogleda se u tome što prava koja su njime zajamčena ne mogu biti ukinuta niti stavljena izvan snage zakonom ili podzakonskim propisom koji su u hijerarhiji pravnih akata niže pravne snage od Ustava. Nadalje, donesen je Zakon o industrijskom dizajnu[12] koji odredbom čl. 1. definira njegov predmet, a to je: propisivanje uvjeta za zaštitu dizajna, pravo na zaštitu dizajna, stjecanje industrijskog dizajna, opseg i trajanje zaštite industrijskog dizajna, isključiva prava koja proizlaze iz industrijskog dizajna, postupak za registraciju industrijskog dizajna, promjene na industrijskom dizajnu, prestanak vrijednosti i proglašenje ništavima industrijskoga dizajna, međunarodna registracija industrijskoga dizajna, građanskopravna zaštita i prekršajne odredbe. Donesen je i Pravilnik o industrijskom dizajnu[13] koji odredbom čl. 1. definira njegov predmet, a to je uređenje određenih pitanja sadržanih u Zakonu o industrijskom dizajnu i to u vezi s postupcima koji se vode pred Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo. Također je potrebno istaknuti i Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima[14] koji u sebi sadrži odredbe kojima se pruža pravna zaštita industrijskog dizajna.

Dakle, sustav pravne zaštite industrijskog dizajna temelji se na slojevitom skupu međunarodnih, europskih i nacionalnih izvora prava. Sva navedena pravna vrela čine koherentan sustav kojim se industrijski dizajn štiti od nacionalne do europske i međunarodne razine.

3. POJMOVNO ODREĐENJE I ZNAČAJ PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA I INDUSTRIJSKOG DIZAJNA

3.1. Pojmovno određenje i značaj prava intelektualnog vlasništva kao šireg pojma

Budući da je industrijski dizajn dio prava intelektualnog vlasništva, prvo je potrebno pomovno odrediti pojam prava intelektualnog vlasništva. Pojam prava industrijskog vlasništva[15] kao međunarodno prihvaćeni *terminus tehnicus* označava granu prava koja obuhvaća pravne norme kojima se uređuju subjektivna prava i

[12] Zakon o industrijskom dizajnu, Narodne novine, br. 173/2003, 54/2005, 76/2007, 30/2009, 49/2011, 46/2018, dalje u tekstu: ZID ili Zakon o industrijskom dizajnu.

[13] Pravilnik o industrijskom dizajnu, Narodne novine, br. 72/2004, 117/2007, 66/2011, 125/2013, 43/2017, dalje u tekstu: PID ili Pravilnik o industrijskom dizajnu.

[14] Zakon o autorskom i srodnim pravima, Narodne novine, br. 111/2021, dalje u tekstu: ZASP ili Zakon o autorskom i srodnim pravima.

[15] Donošenjem Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva započinje stvarni napredak zaštite indutrijskog vlasništva u svijetu, odnosno udaraju se temelji suvremene međunarodne zaštite industrijskog vlasništva. – Verović, M., *Usklađenost kaznenopravne zaštite prava industrijskog vlasništva u Republici Hrvatskoj s tendencijama zaštite u Europskoj uniji*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Rijeci, god. 31, 1/2010., str. 645.

odnosi u vezi s navedenim neimovinskim dobrima. [16] Sam naziv „industrijsko vlasništvo" potječe iz francuskog prava, a prvi je put rabljen u francuskom Zakonu o patentima iz 1791. godine, za označavanje neimovinskih intelektualnih kreacija inventivnoga ljudskog rada.[17] S vremenom je postao generička oznaka za skup intelektualnih vrijednosti, proizvoda ljudskog duha, koji se primjenjuju u gospodarstvu.[18] Industrijsko vlasništvo, kao jedan od oblika intelektualnog vlasništva, pod kojim još spadaju autorsko pravo i srodna prava te neformalni oblici intelektualnog vlasništva, obuhvaća:

- zaštitu izuma patentom
- zaštitu žiga, bilo robnog, trgovačkog ili uslužnog znaka koji se koristi u prometu roba i usluga
- zaštitu industrijskog dizajna kojim se štiti vanjski izgled proizvoda ili dijela proizvoda
- zaštitu topografije poluvodičkih proizvoda kojim se štiti trodimenzionalni raspored vodljivog, izolacijskog i poluvodičkog materijala u takvim proizvodima
- zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla i oznake izvornosti kojima se obilježavaju proizvodi i usluge posebne kvalitete i svojstava uvjetovanih područjem njihova nastanka i kulturno-socijalnim okruženjem.[19] Ono predstavlja pravnu nadgradnju ekonomskih odnosa tržišnog načina gospodarenja, pri čemu je naglasak na ekonomskom iskorištavanju rezultata inventivnog rada i na njihovoj individualizaciji u prometu.[20] Glavna je svrha postojanja zaštite prava intelektualnog vlasništva osiguravanje poticaja za stvaranje inovacija.[21] Uvođenjem zaštite intelektualnog vlasništva poduzetnici kvalitetnije rješavaju problem asimetričnih informacija na tržištu i diferenciraju svoj proizvod u odnosu na konkurenciju, što im omogućuje veću tržišnu moć i bolje pozicioniranje na tržištu.[22]

3.2. Pojmovno određenje i značaj industrijskog dizajna

Prvim propisom koji je definirao dizajn kao predmet zaštite smatra se „Francuska uredba" iz 1711. godine, donesena u Lyonu koji je bio sjedište francuske industrije

[16] Zlatović, D., *Zaštita prava industrijskog vlasništva od nelojalne konkurencije u sklopu konvencijskog kataloga prava i institucija Vijeća Europe*, Pravo i porezi, god. 22, 5/2018., str. 54.

[17] Čizmić, J., *Intelektualno i industrijsko vlasništvo*, Pravo i porezi, 8/2002., str. 27.

[18] *Loc. cit.*

[19] Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, *Prava intelektualnog vlasništva – mini vodič za poslovnu zajednicu*, Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Zagreb 2009., str. 5.

[20] Čizmić, J., *Tužbe zbog povrede i osporavanja prava iz područja industrijskog vlasništva*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 34, 1-2/1997, str. 155.

[21] Franc, S., *Prava intelektualnog vlasništva: međunarodni pregled*, Notitia – častopis za ekonomske, poslovne i društvene teme, god. 1, 1/2015, str. 86.

[22] Milović, T.; Mustapić, Z.; Moslavac-Forjan, D.; *Uloga i važnost intelektualnog vlasništva u poduzetništvu,* Obrazovanje za po duzetništvo – E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo, god. 6., 2/2016, str. 81.

svile, te se smatra začetkom zaštite dizajna. Uredbom je određeno da proizvođači imaju isključivo pravo na svoje dizajne tkanina i izričito su zabranjeni trgovcima, majstorima i pomoćnicima uzimanje, krađa, prodaja ili korištenje dizajna koji su im povjereni na izradu,[23] dizajnom se smatra izgled cijelog proizvoda ili dijela proizvoda koji proizlazi iz obilježja proizvoda, osobito iz linija, kontura, boja, oblika, teksture, i/ili materijala samog proizvoda i/ili njegove ornamentacije,[24] a dizajnerom se smatra osoba koja je stvorila dizajn.[25]

Industrijski dizajn predstavlja jedan od oblika intelektualnog vlasništva koji se odnosi na vanjski izgled proizvoda – uključujući oblik, obrise, boje, teksture i šare koje su vidljive u normalnoj uporabi proizvoda. Također, često se opisuje kao ono što čini proizvod vizualno privlačnim i time doprinosi njegovoj prodajnoj i tržišnoj vrijednosti.[26] U svakodnevnom govoru industrijski se dizajn u pravilu odnosi na vanjski izgled i funkciju proizvoda. Za naslonjač kažemo da je "dobro dizajniran" ako je udoban i lijepo izgleda. Poslovnim jezikom, dizajniranje proizvoda znači razvoj funkcionalnih i estetskih svojstava proizvoda, vodeći računa o tržišnom potencijalu, proizvodnim troškovima, mogućnostima prijevoza, skladištenja, servisa i upotrebe. Iz perspektive prava intelektualnoga vlasništva industrijski se dizajn odnosi samo na ukrasni ili estetski izgled proizvoda.[27] Drugim riječima, odnosi se samo na oblik naslonjača. Iako dizajn nekog proizvoda može imati funkcionalna svojstva, industrijski dizajn kao vrsta prava intelektualnoga vlasništva odnosi se samo na estetsku prirodu gotovoga proizvoda i razlikuje se od tehničkih i funkcionalnih svojstava.[28] Dakle, industrijskim dizajnom nisu obuhvaćena tehnička i funkcionalna svojstva proizvoda, već isključivo njegov vanjski izgled – oblik, linije, boje, ornamentacija ili druge vizualne karakteristike.[29] Predmet zaštite je, dakle, dizajn proizvoda, a ne proizvod sam po sebi. Kada bi sam proizvod bio predmetom zaštite, nositelj bi stekao monopolističko pravo na njegovu proizvodnju i prodaju, što bi predstavljalo neprihvatljivo ograničenje tržišne utakmice.[30] Međutim, industrijskim dizajnom štiti se dizajn u onoj mjeri u kojoj je nov i u kojoj ima individualan karakter.[31]

---

[23] Teilmann-Lock, S., *Industrial property or Artistic Property? Design, Intellectual Property Law and the PH Lamp*, Journal of Design History, god. 30, 4/2017, str. 409.; Aso, T., *History and Current Status of Design Protection in France*, u: Aso, T.; Rademacher, C.; Dobinson, J., *History of Design and Design law – An International and Interdisciplinary Perspective*, Springer, Singapur 2022.

[24] Stone, D., *European Union Design Law – A Practitioners Guide, Oxford University Press*, Oxford 2016., str. 31.

[25] *Ibid*., str. 90.

[26] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Što je industrijski dizajn?, https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/, 15. srpnja 2025.

[27] Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, Dobar izgled – Uvod u industrijski dizajn za mala i srednja poduzeća, veljača 2010., str. 3., https://www.dziv.hr/files/File/obrasci/industrijski/Dobar_izgled.pdf, 22. siječnja 2026.

[28] *Loc. cit.*

[29] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, Libertin naklada, Zagreb 2018., str. 195.

[30] *Loc. cit.*

[31] Zlatović, D., *Temeljni propisi prava intelektualnog vlasništva*, Pravo i porezi, 1/2017, str. 94.

Sličan pristup prihvaćen je i u pravu Europske unije. Naime, Direktiva 98/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o pravnoj zaštiti dizajna te Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice nedvojbeno propisuju da se pravna zaštita odnosi na vidljive značajke proizvoda koje proizlaze iz njegova izgleda, dok tehničke funkcije ostaju izvan područja zaštite. Time se usklađuje pravna regulativa u Republici Hrvatskoj s europskim standardima zaštite.

Prema odredbi čl. 2. Zakona o industrijskom dizajnu određuje se nekoliko pojmova:

1. „dizajn" znači vanjski izgled proizvoda u cijelosti ili dijela proizvoda koji proizlazi iz njegovih obilježja, osobito crta, kontura (obrisa), boja, oblika, teksture i/ili materijala samoga proizvoda i/ili njegove ornamentacije
2. „proizvod" znači bilo koji industrijski ili zanatski predmet, uključujući, između ostalog, dijelove namijenjene uklapanju u složeni proizvod, pakiranje, opremu knjiga, grafičke simbole i tipografske oblike slova, ali isključujući računalne programe
3. „složeni proizvod" znači proizvod koji je sastavljen od više dijelova koji se mogu zamijeniti tako da dopuštaju rastavljanje i ponovno sastavljanje proizvoda.

Složeni proizvod treba razlikovati od skupa proizvoda (npr. servis za ručavanje) koji predmet jedinstvenog prava na dizajn može biti jedino pod uvjetom da su predmeti međusobno povezani neraskidivom vezom. Predmeti su međusobno povezani neraskidivom vezom ako se uobičajeno zajedno prodaju ili su namijenjeni za zajedničko korištenje, a imaju zajedničke karakteristike dizajna. Međutim, barem na jednom od prikaza (grafički ili fotografski prikazi proizvoda u postupku registracije industrijskog dizajna) mora biti prikazan skup ili set kao cjelina, odnosno svi proizvodi koji čine skup ili set.[32] Od posebne je važnosti naglasiti kako predmet zaštite industrijskim dizajnom nije sam proizvod nego dizajn proizvoda, njegov oblik ili forma, odnosno njegov vanjski izgled ili obličje. Industrijski se dizajn primjenjuje na velik broj industrijskih proizvoda, no primjenjuje se i štiti i kod ručno izrađenih predmeta. Polja na kojima je industrijski dizajn prisutan tako mogu biti dizajn kućanskih proizvoda, automobila, tehničke opreme, pa čak i strojeva, medicinskih aparata i računala. Naravno, koncept dizajna kao osobine koja uvelike utječe na konačan proizvod posebno je izražen u proizvodnji luksuznih proizvoda poput nakita, satova te dizajnerske odjeće i obuće. Primjena industrijskog dizajna česta je i kod uređenja prostora, stambenog i poslovnog, kao i kod arhitekturnih rješenja. Za sva navedena područja primjene industrijskog dizajna zajednička je pretpostavka da industrijski dizajn treba biti prvenstveno estetske prirode, kao i da se njime ne mogu štititi tehničke karakteristike proizvoda.[33] Prava dizajna kao oblika intelektualnog vlasništva koriste se kako bi se spriječilo druge da imaju koristi

[32] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 198.

[33] Katulić, T., *Uvod u zaštitu intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj*, CARNet – Hrvatska akademska i istraživačka mreža, Zagreb 2006., 2025., str. 4158., file:///C:/Users/Prof/Downloads/s11192-025-05351-w.pdf, 27. siječnja 2026.

od dizajnerskih obilježja zaštićenog proizvoda.[34] Pravo dodijeljeno registracijom ima karakter apsolutnog prava, što znači da djeluje *erga omnes* – protiv svih drugih osoba. Povreda prava postoji neovisno o tome je li učinjena s namjerom ili bez nje.[35] Na taj način zaštita industrijskog dizajna ne samo da štiti pojedinačne interese titulara, već ima i širu gospodarsku funkciju jer potiče tržišni razvoj, jača investicijsku sigurnost i pridonosi povratu uloženih sredstava. Time se dodatno potiču stvaralaštvo i inovativnost, razvija gospodarska aktivnost i povećava izvozni potencijal nacionalnih proizvoda.[36]

4. PRAVNA ZAŠTITA INDUSTRIJSKOG DIZAJNA NA MEĐUNARODNOJ RAZINI

Zaštita industrijskog vlasništva od velike je važnosti za nositelja prava i svaku državu jer predstavlja značajnu komponentu nacionalnog bogatstva i nacionalne kulture.[37] Zaštita industrijskoga dizajna ostvaruje se prema teritorijalnom načelu, odnosno zaštita vrijedi samo na teritoriju zemlje u kojoj je to pravo priznato.[38] Industrijski dizajn može se zaštititi posebnim prijavama u drugim zemljama, ali se zaštita može ostvariti i podnošenjem međunarodne prijave industrijskog dizajna izravno Međunarodnom uredu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO), dakle tako da se ne traži prethodna registracija u državi podnositelja.[39] Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (*World Intellectual Property Organization* – WIPO) predstavlja ključnu međunarodnu instituciju unutar sustava Ujedinjenih naroda. Utemeljena je 1967. godine sa sjedištem u Ženevi te djeluje na unapređenju globalne zaštite intelektualnog vlasništva. WIPO je opisan kao „agencija Ujedinjenih naroda koja služi svjetskim inovatorima i kreatorima te osigurava da njihove ideje sigurno stignu do tržišta i poboljšaju živote svuda“ te predvodi razvoj uravnoteženog i učinkovitog globalnog sustava koji potiče inovaciju i kreativnost za bolju i održivu budućnost.[40]

U nastavku bit će analizirani najvažniji međunarodni dokumenti.

---

[34] Schartinger, D.; Barber, M., *Firms intellectual property protection with national versus European design rights: a count model,* god. 130, str. 4158.

[35] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 195.

[36] *Loc. cit.*

[37] Verović, M., *op. cit.* u bilj. 12, str. 645.

[38] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Međunarodna zaštita dizajna, Državni zavod za intelektualno vlasništvo, https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/, 2. rujna 2025.

[39] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit. u bilj. 24.,* str. 213.

[40] Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO), *What is WIPO?,* https://www.wipo.int/about-wipo/en/, 11. kolovoza 2025.

4.1. Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva

Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva jedna je od najstarijih i temeljnih međunarodnih konvencija koja predstavlja jedan od najznačajnijih međunarodnih dokumenata na području zaštite industrijskog vlasništva. Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva od 20. ožujka 1883. Revidirana je u Bruxellesu 14. prosinca 1900., u Washingtonu 2. lipnja 1911., u Haagu 6. studenoga 1925., u Londonu 2. lipnja 1934., u Lisabonu 31. listopada 1958. i u Stockholmu 14. srpnja 1967. te izmijenjena i dopunjena 28. rujna 1979. Republika je Hrvatska na temelju notifikacije o sukcesiji od 8. listopada 1991. članica toga međunarodnog ugovora, a 28. srpnja 1992. priopćila ju je Svjetskoj organizaciji za intelektualno vlasništvo (WIPO). Odluka o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacija o sukcesiji objavljena je u Narodnim novinama, Međunarodni ugovori br. 12/1993 i 3/1999. Međutim, sam tekst konvencije nije objavljen u Narodnim novinama. Stvarni napredak na području zaštite industrijskog vlasništva, čiji je sastavni dio upravo industrijski dizajn, započeo je njezinim donošenjem te su navedenim aktom stvoreni temelji međunarodne zaštite industrijskog vlasništva.[41] Prema odredbi čl. 1. t. 2. i 3. konvencije predmet zaštite industrijskog vlasništva jesu patenti, korisni model, industrijski dizajn, robni i uslužni žigovi, trgovačka imena, oznake podrijetla ili oznake izvornosti te suzbijanje nepoštene utakmice. Međutim, industrijski dizajn bio je sadržan i u izvornom tekstu konvencije iz 1883., koji se, osim na njega, odnosio još i na patente, robne žigove i na trgovačka imena.[42] Države na koje se primjenjuje Pariška konvencija čine Uniju za zaštitu industrijskog vlasništva.[43] Prema organizacijskoj strukturi organi Unije su: Skupština, Izvršni odbor, a administrativne poslove obavlja Međunarodni ured za intelektualno vlasništvo WIPO-a te je glavni direktor WIPO-a najviši dužnosnik Unije i predstavlja Uniju.[44]

U području industrijskog dizajna posebno je važna zbog:

- prava prvenstva – ako prijavitelj podnese prijavu u jednoj zemlji članici, ima pravo u roku od šest mjeseci podnijeti prijave u drugim državama članicama, a da se kao datum prijave priznaje onaj iz prve prijave te
- načela nacionalnog postupanja – strani državljani imaju jednaka prava kao domaći.[45]

---

[41] Verović, M., *op. cit*. u bilj. 12, str. 645.

[42] Rački Marinković, A., *Uporabni model – nov oblik intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj,* Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu, god. 72, 1-2/2022, str. 708.

[43] Čl. 1. t. 1. Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva.

[44] Čizmić, J., *Ogledi iz prava industrijskog vlasništva*, Tehnološki centar d.o.o. – Rijeka, Tiskara Maslina – Split, Split 1998., str. 6.

[45] Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO), *Summary of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (1883*), https://www.wipo.int/treaties/en/ip/paris/summary_paris.html, 2. rujna 2025.

4.2. Sporazum TRIPS

Sporazum TRIPS stupio je na snagu 1995. te je usvojen unutar Svjetske trgovinske organizacije (WTO) i predstavlja najopširniji međunarodni okvir za zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

Ovaj sporazum ima ključnu ulogu u poticanju trgovine koja se temelji na znanju i kreativnosti, kao i u rješavanju sporova vezanih uz intelektualno vlasništvo. Osim toga, omogućava državama članicama WTO-a da oblikuju svoje politike u skladu s domaćim ciljevima, pružajući im fleksibilnost u ostvarivanju tih ciljeva. Sporazum TRIPS također postavlja osnovne smjernice za sustav intelektualnog vlasništva koji balansira potrebe inovacija, prijenosa tehnologije i društvene dobrobiti. Na taj način, ovaj sporazum prepoznaje ključnu povezanost između trgovine i intelektualnog vlasništva te naglašava važnost usklađenog i uravnoteženog pristupa zaštiti industrijskog vlasništva na globalnoj razini.[46] Sporazum TRIPS ima za cilj osigurati primjenu minimuma standarda zaštite za prava intelektualnog vlasništva koja su njime obuhvaćena u zemljama članicama Svjetske trgovinske organizacije (WTO), u okviru koje je usvojen.[47] Drugim riječima, članice mogu primjenjivati u svojem zakonodavstvu i veću razinu zaštite nego što se traži ovim sporazumom, pod pretpostavkom da takva zaštita nije u suprotnosti s odredbama ovog sporazuma.[48] Prema odredbama Sporazuma TRIPS, originalni ili novi industrijski dizajni moraju biti zaštićeni najmanje 10 godina. Vlasnici zaštićenih dizajna moraju imati pravo spriječiti proizvodnju, prodaju ili uvoz artikala koji nose ili uključuju dizajn koji je kopija ili suštinski kopija zaštićenog dizajna u komercijalne svrhe.[49] Članice mogu odrediti ograničene izuzetke od zaštite industrijskog dizajna da bezrazložno ne štete legitimnim interesima nositelja zaštićenog industrijskog dizajna, uzimajući u obzir legitimne interese trećih osoba.[50]

4.3. Lokarnski sporazum o ustanovljenju međunarodne klasifikacije za industrijski dizajn

Lokarnski sporazum o ustanovljenju međunarodne klasifikacije za industrijski dizajn usvojen je 8. listopada 1968. na diplomatskoj konferenciji kojoj su prisustvovale zemlje članice Pariške unije za zaštitu industrijskog vlasništva. Sam tekst sporazuma izmijenjen je 28. rujna 1979.[51] Zemlje na koje se primjenjuje ovaj

---

[46] Svjetska trgovinska organizacija (WTO), *TRIPS – Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights*, https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm, 2. rujna 2025.

[47] Rački Marinković, A., *Uporabni model – nov oblik intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj,* Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu, *op. cit*. u bilj. 36, str. 709.

[48] Čl. 1. st. 1. Sporazuma TRIPS.

[49] Svjetska trgovinska organizacija (WTO), *Intellectual property: protection and enforcement*, https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/agrm7_e.htm, 2. rujna 2025.

[50] Zlatović D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit.* u bilj. 24, str. 196-197.

[51] Usp: https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Lokarnski_sporazum.pdf, 16. listopada 2025.

sporazum formiraju Posebnu uniju.[52] Lokarnska klasifikacija ima administrativni značaj, a svaka je zemlja može primijeniti kao svoj glavni ili pomoćni klasifikacijski sustav.[53] Lokarnski sporazum ne obvezuje države ugovornice u pogledu prirode i opsega zaštite dizajna.[54] Klasifikacija obuhvaća:

- popis razreda i podrazreda dizajna,
- abecedni popis proizvoda s pripadajućim razredima i podrazredima,
- bilješke s objašnjenjima.[55]

Standardizirana klasifikacija koristi se u gotovo svim nacionalnim i međunarodnim uredima za intelektualno vlasništvo. Time se postižu dosljednost i lakša usporedba prijava između različitih zemalja i institucija. Velika je prednost klasifikacije i u tome što se stalno nadograđuje i prilagođava razvoju industrije i tehnologije.[56] Osim nadležnih ureda ugovornih zemalja, Lokarnsku klasifikaciju u svojim registrima i publikacijama koriste i: Afrička organizacija za intelektualno vlasništvo (OAPI), Afrička regionalna organizacija za intelektualno vlasništvo (ARIPO), Benelux ured za intelektualno vlasništvo (BOIP), Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) i Međunarodni biro WIPO-a.[57] Lokarnski sporazum uspostavio je Komitet stručnjaka, u kojem je zastupljena svaka ugovorna zemlja. Sporazum je ovlastio Komitet da donosi „izmjene" ili „dopune" izvornog popisa razreda i podrazreda, da uspostavi abecedni popis i objašnjavajuće bilješke (koje nisu bile utvrđene na diplomatskoj konferenciji) te da izmijeni i dopuni bilo koji od tri dijela (popis razreda i podrazreda, abecedni popis dobara, objašnjavajuće bilješke) Lokarnske klasifikacije. Na taj način klasifikacija ostaje relevantna i funkcionalna u globalnom kontekstu zaštite industrijskog dizajna.[58] U 15. izdanju Međunarodne klasifikacije industrijskog dizajna (Lokarnska klasifikacija), koje je stupilo na snagu 1. siječnja 2025., zadržava se postojeći broj klasa (32) dok je broj podklase povećan te sada iznosi 241.[59]

Obvezan element prijave industrijskog dizajna jest naznaka proizvoda na koji se dizajn odnosi, a poželjno je navesti i pripadajući razred prema Lokarnskoj klasifikaciji. Svrstavanje u razred ne utječe na opseg zaštite, već služi objavi u službenom glasilu i pretraživanju registara. Ako prijavitelj ne navede razred, isti određuje ispitivač tijekom postupka.[60]

---

[52] Čl. 1. st. 1. Lokarnskog sporazuma.

[53] Čizmić, J., *Ogledi iz prava industrijskog vlasništva*, *op. cit*. u bilj. 38, str. 9.

[54] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 197.

[55] *Loc. cit.*

[56] World Intellectual Property Organization (WIPO), *Locarno Classification – Preface*, https://www.wipo.int/en/web/classification-locarno/preface, 4. rujna 2025.

[57] World Intellectual Property Organization (WIPO), *Locarno Classification – Preface*, https://www.wipo.int/en/web/classification-locarno/preface, 4. rujna 2025.

[58] World Intellectual Property Organization (WIPO), *Locarno Classification – Preface*, https://www.wipo.int/en/web/classification-locarno/preface, 5. rujna 2025.

[59] Deutsches Patent- und Markenamt (DPMA), *Locarno Classification for Design*, https://www.dpma.de/english/search/classifications/designs/index.html, 7. rujna 2025.

[60] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 197.

4.4. Haški sustav međunarodne registracije

Haški sustav međunarodne registracije industrijskog dizajna počiva na dvama samostalnim i neovisnim ugovorima – Haškom aktu i Ženevskom aktu:[61]

- Haški sporazum o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna od studenoga 1925., revidiran u Hagu 28. studenoga 1960., dopunjen u Stockholmu 14. srpnja 1967. s izmjenama 28. rujna 1979.; te Ženevski akt Haškog sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna, usvojen u Ženevi, 2. srpnja 1999. (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 14/03 i 1/04 – Haški akt stupio na snagu u odnosu na RH 12. veljače 2004., a Ženevski akt 12. travnja 2004.)
- Zajednički pravilnik prema Aktu Haškoga sporazuma iz 1999. godine, Aktu toga sporazuma iz 1960. godine i Aktu toga sporazuma iz 1934. godine i Izmjene i dopune Općega zajedničkog pravilnika (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 02/10 i 02/16)[62]
- Administrativne upute za primjenu Haškog sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna i Izmjene i dopune Administrativnih uputa (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 02/10 i 02/16).[63] [64]

Ovim međunarodnim ugovorom omogućuje se prijaviteljima iz zemalja koje su članice ugovora da zatraže zaštitu industrijskog dizajna u svim zemljama potpisnicama pojedinog ugovora pod uvjetom da je država iz koje je podnositelj zahtjeva i sama stranka toga ugovora.[65] Haškim sporazumom o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna omogućava se prijaviteljima iz zemalja članica sporazuma dizajna tražiti zaštitu izravno prijavom Međunarodnom uredu za zaštitu industrijskog dizajna u svim zemljama potpisnicama sporazuma pod uvjetom da dolaze iz zemlje koja je članica sporazuma, odnosno pojedinog ugovora koji tvori sporazum.[66]

Međunarodna prijava industrijskoga dizajna za prijavitelje iz Hrvatske podnosi se izravno Međunarodnom uredu, na engleskom ili francuskom jeziku. Međunarodni ured ispituje formalnu urednost prijava, a nakon toga objavljuje

[61] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, O Haškom sporazumu o međunarodnoj registraciji, https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/o-haskom-sporazumu/, 16. listopada 2025.

[62] Dostupno na: https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Haski_pravilnik_izmjene_HR.pdf, 12. siječnja 2025.

[63] https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Haski_administrativne_izmjene_HR.pdf, 12. siječnja 2025.

[64] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24 , str. 214.

[65] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, O Haškom sporazumu o međunarodnoj registraciji, https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/o-haskom-sporazumu/, 16. listopada 2025.

[66] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 214.

podatke o međunarodnim registracijama u obliku elektroničkog Međunarodnog biltena dizajna, na internetskoj stranici WIPO-a.[67]

Državni zavod za intelektualno vlasništvo ne djeluje kao prijemni ured za međunarodne prijave dizajna.[68] Zemlje članice u kojima je zatražena zaštita, nakon objave međunarodnih registracija, provest će ispitivanje svake registracije u odnosu na uvjete zaštite propisane svojim nacionalnim zakonom. Na temelju takvog ispitivanja, nacionalni ured zemlje u kojoj je zatražena zaštita može u roku od 6 ili 12 mjeseci odbiti učinke međunarodne registracije za područje te države. U tom slučaju postupak će se nastaviti direktno pred nacionalnim uredom odnosne države do donošenja konačne odluke.[69]

5. PRAVNA ZAŠTITA INDUSTRIJSKOG DIZAJNA U EUROPSKOJ UNIJI

Uz zaštitu industrijskog dizajna pred nacionalnim uredima država članica Europske unije, zaštita se može ostvariti i kao dizajn Zajednice s jedinstvenim učinkom u cijeloj Uniji. Pravni okvir zaštite dizajna u Europskoj uniji izgrađen je kroz direktive i uredbe koje osiguravaju jedinstvenu primjenu u svim državama članicama.[70]

Na razini Europske unije za ovo područje mjerodavni su sljedeći propisi:

- Direktiva 98/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o pravnoj zaštiti dizajna (SL L 289, 28. 10. 1998., 28-35)
- Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice (SL L 3. 5. 1. 2002., 1-24)
- Uredba Komisije (EZ) br. 2245/2002 od 21. listopada 2002. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 6/2002 o dizajnu Zajednice (SL L 341, 17. 12. 2002., 28-53)
- Uredba Komisije (EZ) br. 2246/2002 od 16. prosinca 2002. o pristojbama koje se plaćaju Uredu za usklađivanje na unutarnjem tržištu (žigovi i dizajn) za registraciju dizajna Zajednice (SL L 341, 17. 12. 2002., 54-59).[71]

---

[67] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Postupak međunarodne registracije, https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/postupak-medunarodne-registracije/, 10. kolovoza 2025.

[68] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, O Haškom sporazumu o međunarodnoj registraciji, https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/o-haskom-sporazumu/, 11. kolovoza 2025.

[69] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Postupak međunarodne registracije, https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/postupak-medunarodne-registracije/, 12. kolovoza 2025.

[70] Usp: Ohly A., Pila J., *The Europeanization of Intellectual Property Law*, Ofxord University Press, Oxford 2013., str. 31-32.

[71] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 214-215.

5.1. Dizajn Zajednice

U sustavu zaštite dizajna na razini EU-a razlikuju se neregistrirani dizajn Europske unije i registrirani dizajn Europske unije, a područje je uređeno Uredbom (EZ) br. 6/2002 koja je izmijenjena Uredbom (EU) 2024/2822. EU-dizajn ima jedinstveni učinak i jednak učinak na cijelom području Unije.[72] Kako bi sustavi bili atraktivniji za podnositelje, posebno se inzistira na jednostavnosti, dostupnosti i brzini postupka. Tako je za registraciju dizajna Zajednice predviđen jednostavan postupak gdje se po službenoj dužnosti provjerava samo nekoliko bitnih uvjeta, dok se svi supstancijalni uvjeti za registraciju dizajna, od kojih su najvažniji novost i individualan karakter dizajna, provjeravaju tek nakon što je dizajn registriran, i to ako je podnesen zahtjev za proglašenje dizajna ništavim. Postupak je toliko jednostavan da je moguće dobiti registraciju dizajna u istom tjednu u kojem je podnesena prijava za registraciju.[73]

Pojam "dizajn" obuhvaća vanjski izgled cijelog proizvoda ili njegova dijela koji proizlazi iz obilježja – osobito linija, kontura, boja, oblika, teksture i/ili materijala proizvoda i/ili njegove dekoracije – uključujući kretanje, prijelaz ili bilo koju drugu vrstu animacije tih obilježja; "proizvod" ne mora biti fizički (npr. grafička sučelja, logotipi, tipografska pisma).[74]

Na području Europske unije također se pruža i određena, vremenski i sadržajno ograničena, zaštita neregistriranih dizajna Zajednice.

Registrirani dizajn Zajednice (ili *Registered Community Design*, kratica RCD) vrijedi na cijelom teritoriju Europske unije. Postupak registracije takvog dizajna obavlja se putem Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (*European Union Intellectual Property Office* – EUIPO) sa sjedištem u španjolskom gradu Alicanteu.[75] Jedinstveni postupak pred jednim tijelom i kroz jednu prijavu pojednostavljuje postupak zaštite poduzetnicima koji trguju u više država članica ili na cijelom području Europske unije.[76] Neregistrirani i registrirani dizajn imaju jedinstven učinak u cijeloj Uniji (ne postoje parcijalna teritorijalna ograničenja).[77] Sustav zaštite dizajna u Europskoj uniji, bilo registriranog ili neregistriranog, omogućava autorima širok spektar pravne sigurnosti te značajno doprinosi razvoju kreativnih industrija i tržišnog natjecanja u Uniji. Državljani Republike Hrvatske i pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj mogu dizajn Zajednice zaštititi izravno pri Europskom uredu za intelektualno vlasništvo (EUIPO, *ex* OHIM) ili

---

[72] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 1. st. 3.

[73] Rački Marinković, A., *Proširenje učinka žiga i dizajna Zajednice na Republiku Hrvatsku*, Pravo u gospodarstvu, god. 47, 3/2008., str. 497.

[74] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 3. st. 1–2.

[75] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 215.

[76] Rački Marinković, A., *Proširenje učinka žiga i dizajna Zajednice na Republiku Hrvatsku*, *op. cit*. u bilj. 67, str. 497.

[77] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 1. st. 3.

koristeći Haški sustav međunarodne registracije industrijskog dizajna pri čemu je potrebno navesti da se traži zaštita u Europskoj uniji. Prijava dizajna Zajednice može se podnijeti i preko Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo,[78] koji dalje prosljeđuje prijavu Europskom uredu za intelektualno vlasništvo (EUIPO).

Uz prijavu je nužno priložiti dokaz o uplati propisanih pristojbi, a ukoliko pristojbe nisu plaćene ili dokaz o uplati nije dostavljen Zavodu u roku od 14 dana, prijava se smatra odustankom podnositelja.[79]

Od trenutka primanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije svi registrirani dizajni Zajednice i stečene zaštite dizajna Zajednice automatski su prošireni na područje Republike Hrvatske.[80]

5.2. Neregistrirani dizajn

Neregistrirani dizajn Europske unije (ili *Unregistered Community Design* – UCD*)* nastaje automatski onoga dana kada je dizajn prvi put učinjen dostupnim javnosti u Uniji (objavom, izlaganjem, uporabom u prometu ili drukčijim otkrivanjem koje je uobičajeno dostupno upućenim krugovima u EU-u) i traje tri godine od tog datuma.[81]

Takav neregistrirani oblik zaštite ne obnavlja se po isteku roka.[82] Ne predstavlja isključivo pravo jer se od trećih ne može očekivati da znaju niti da mogu saznati za takvo pravo.[83] Kod neregistriranog dizajna zaštita vrijedi samo protiv kopiranja: nositelj može zabraniti navedene radnje samo ako sporna uporaba proizlazi iz kopiranja, a ne povređuje je onaj tko je neovisno stvorio sličan dizajn.[84]

Presuda u predmetu Karen Millen (predmet će poslije u radu biti detaljno analiziran) bila je od velikog značaja za pitanje zaštite neregistriranih dizajna. Sud je utvrdio da nositelj neregistriranog dizajna ne mora dokazivati njegov individualni karakter, već je dovoljno da označi elemente za koje smatra da ga čine posebnim.[85] Teret dokazivanja tada prelazi na stranu koja osporava valjanost dizajna. Sud je nadalje naglasio da se usporedba provodi s jednim prethodnim dizajnom, a ne kombinacijom više njih. Stručna analiza ukazuje da je ovom presudom značajno

[78] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 215.

[79] Čl. 23.a Pravilnika o industrijskom dizajnu.

[80] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 215.

[81] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 11. st. 1.–2.

[82] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 11. st. 1.

[83] Rački Marinković, A., *Proširenje učinka žiga i dizajna Zajednice na Republiku Hrvatsku*, *op. cit.* u bilj. 67, str. 498.

[84] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 19. st. 4.

[85] Presuda Suda EU-a, C-345/13, *Karen Millen Fashions Ltd v Dunnes Stores*, ECLI:EU:C:2014:2013, https://curia.europa.eu, 19. kolovoza 2025.; Manna M., *CJEU's recent ruling on unregistered Community designs: Karen Millen case*, https://www.martinimanna.com, 19. kolovoza 2025.

ojačan položaj neregistriranih dizajna, osobito u modnoj industriji gdje brzina promjena trendova ne dopušta uvijek pravodobnu registraciju.[86]

Odluka je time omogućila dizajnerima fleksibilniju i učinkovitiju zaštitu njihovih djela.

5.3. Registrirani dizajn

Registrirani dizajn Europske unije nastaje registracijom pri EUIPO-u, zaštita nastupa upisom, vrijedi pet godina od datuma podnošenja prijave te se može obnavljati u petogodišnjim razdobljima do najviše 25 godina.[87] Registrirani dizajn Zajednice vrijedi u Europskoj uniji kao cjelini, neovisno o postojanju ograničenja opsega zaštite samo na neke od njezinih članica.[88] Postoji široki opseg isključivih prava kod registriranog dizajna i to: nositelj može zabraniti izradu, nuđenje, stavljanje na tržište, uvoz/izvoz, skladištenje proizvoda te stvaranje/preuzimanje/kopiranje i dijeljenje datoteka ili softvera kojima se omogućuje izrada takvih proizvoda – neovisno o tome je li došlo do kopiranja.[89] Predmet zaštite kod registriranog dizajna čine značajke izgleda koje su vidljivo prikazane u prijavi, što je osobito važno kod dinamičnih prikaza i animacija.[90]

Za registrirani dizajn moguća je odgoda objave do 30 mjeseci od datuma podnošenja ili prvenstva; tijekom odgode upis postoji, ali reprezentacija dizajna i spis nisu javno dostupni, a po isteku razdoblja EUIPO obavlja objavu.[91]

Dodatno, nositelj registriranog dizajna smije javnost obavijestiti da je dizajn registriran uporabom simbola slova D u krugu (uz mogućnost navođenja broja registracije ili poveznice na upis u registru).[92]

U parnici za registrirani dizajn vrijedi presumpcija valjanosti, a valjanost se u pravilu osporava protutužbom za proglašenje ništavosti (uz usku iznimku za ranije nacionalno pravo), dok će se za neregistrirani dizajn pravo smatrati valjanim ako nositelj dokaže da su ispunjeni uvjeti iz članka 11. i naznači u čemu je individualni karakter njegova dizajna; tuženik može osporavati valjanost prigovorom ili protutužbom.[93]

---

[86] Ladas & Parry LLP*, Court of Justice of the European Union strengthens unregistered Community design rights,* https://ladas.com, 19. kolovoza 2025.

[87] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 12. st. 1–2.

[88] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 214.

[89] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 19. st. 1–2.

[90] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 18.a.

[91] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 50. st. 1., 2. i 4.

[92] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 26.a.

[93] Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnima Europske unije (konsolidirani tekst, stanje 1. 5. 2025.), SL L 3, 5. 1. 2002., čl. 85. st. 1–2.

5.4. Sudska praksa Suda Europske unije

Usporedba različitih jurisdikcija pokazuje da unatoč postojanju međunarodnih instrumenata (TRIPS, Haški sustav, Pariška konvencija), zaštita industrijskog dizajna u praksi i dalje uvelike ovisi o nacionalnim sudovima i njihovoj interpretaciji.

Jedna od najznačajnijih presuda Suda EU-a u području industrijskog dizajna jest predmet DOCERAM GmbH protiv CeramTec GmbH iz 2018. godine. Ova odluka tumači odredbu članka 8. stavka 1. Uredbe br. 6/2002 o zajedničkom dizajnu, prema kojoj obilježja proizvoda koja su isključivo određena tehničkom funkcijom ne mogu uživati zaštitu dizajna. Time se želi spriječiti da se putem prava na dizajn stekne monopol nad tehničkim rješenjem, što je područje patenata. U konkretnom slučaju radilo se o keramičkim centrirnim klinovima za zavarivanje. Tužitelj, DOCERAM GmbH, tvrdio je da su njegovi registrirani dizajni povrijeđeni, dok je tuženik isticao da su svi oblici proizvoda određeni tehničkim zahtjevima te stoga ne mogu biti zaštićeni kao dizajn. Ključno pitanje bilo je primjenjuje li se takozvani „test alternativnih oblika", prema kojemu bi postojanje drugih mogućih rješenja bilo dovoljno da se obilježja dizajna smatraju zaštićenima. Sud EU-a odbacio je takav pristup i naglasio da postojanje alternativnih oblika samo po sebi nije odlučujuće. Umjesto toga, presudno je utvrditi je li tehnička funkcija jedini faktor koji određuje sva obilježja izgleda proizvoda. Ako su estetski ili kreativni elementi imali utjecaj na oblikovanje, dizajn može uživati zaštitu. Ocjena se pritom provodi iz perspektive objektivnog promatrača, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti slučaja. Ova presuda ima veliku praktičnu važnost jer daje jasnije kriterije za razgraničenje između industrijskog dizajna i tehničkih rješenja. Na taj način doprinosi pravnoj sigurnosti te osigurava da se prava dizajna koriste za zaštitu vizualnih aspekata proizvoda, dok tehnička rješenja ostaju u domeni patenata. DOCERAM se danas smatra vodećim slučajem u europskoj praksi kod tumačenja pojma tehničke funkcije u pravu industrijskog dizajna.[94]

Slučajevi Crocsa otkrivaju da optimalna strategija za globalne brendove nije oslanjanje na jedan oblik prava, već na kombiniranje različitih pravnih instrumenata: registriranih industrijskih dizajna, autorskog prava, patenata i pravila tržišnog natjecanja. Crocs tako predstavlja paradigmatski primjer globalne strategije zaštite dizajna, pokazujući kako višeslojni pravni okvir može učinkovito zaustaviti imitacije na svjetskoj razini.

Presuda Općeg suda u predmetu Crocs, Inc. protiv EUIPO iz 2018. godine, predstavlja važan primjer stroge primjene uvjeta novosti u pravu industrijskog dizajna Europske unije.[95] Crocs je 2004. registrirao zajednički dizajn Zajednice za svoj poznati model obuće, no registracija je kasnije osporena pred EUIPO-om zbog

[94] Sud Europske unije, presuda od 8. ožujka 2018., *DOCERAM GmbH protiv CeramTec GmbH*, C-395/16, ECLI:EU:C:2018:172, https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/affair?lang=EN&searchTerm=%22C-395%2 F16%22, 5. rujna 2025.

[95] Opći sud Europske unije, presuda od 14. ožujka 2018., *Crocs, Inc. protiv EUIPO*, T-651/16, ECLI:EU:T:2018:137, https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/affair?lang=EN&searchTerm=T-651%2F16, 3. rujna 2025.

tvrdnje da je dizajn bio ranije javno otkriven. Opći sud potvrdio je odluku EUIPO-a, utvrdivši da je proizvod bio predstavljen javnosti više od godinu dana prije datuma prijave, čime nije ispunjen zahtjev apsolutne novosti iz članka 7. Uredbe br. 6/2002. Sud je utvrdio da je Crocs svoje cipele predstavio na sajmu u Fort Lauderdaleu u SAD-u, prodavao ih putem interneta te distribuirao na tržištu prije podnošenja prijave. Crocs je prigovarao da ti događaji nisu mogli biti razumno poznati stručnim krugovima u Europskoj uniji, no sud je naglasio da na podnositelju leži teret dokazivanja te tvrdnje. Kako Crocs nije pružio uvjerljive dokaze o ograničenom dosegu objave, primjerice podatke o internetskom prometu ili posjećenosti sajma od strane stručnjaka iz EU-a, sud je odbacio takav argument.[96]

Presuda je potvrdila načelo da javna dostupnost proizvoda izvan Europske unije također može ugroziti novost dizajna na području Unije.[97] Time je registracija Crocsova dizajna proglašena ništavom, a konkurenti su stekli slobodu proizvodnje slične obuće unutar Unije. Ova odluka ima važan preventivni karakter jer pokazuje kako rana i globalna komercijalizacija proizvoda može sama po sebi onemogućiti pravnu zaštitu u Europi.[98] Presuda Crocsu stoga služi kao upozorenje poduzetnicima da pravovremeno koriste sustave zaštite, uključujući međunarodnu registraciju dizajna putem Haške konvencije pod okriljem WIPO-a.[99]

Suprotno tome, u Sjedinjenim Američkim Državama i Kanadi sudovi su pokazali izrazitu zaštitničku naklonost nositelju prava. Crocs je ondje ostvario višemilijunske naknade zbog povrede patenta i industrijskog dizajna, pri čemu su sudovi potvrdili da se radi o jasnim i očitim kopijama proizvoda.[100] Kanadski sudovi u novijim analizama potvrđuju da ovakvi postupci učvršćuju pravnu sigurnost nositelja industrijskih dizajna i naglašavaju učinkovitost remedija poput računanja dobiti („*accounting of profits*“).[101] U Kini, Crocs je također ostvario sudsku pobjedu, ali na temelju pravila o nepoštenoj tržišnoj utakmici i instituta „jedinstvene dekoracije“. Sud je ocijenio da vizualna obilježja Crocsovih klompi (perforacije, trakica, oblik) čine prepoznatljiv znak proizvoda koji konkurenti ne smiju imitirati jer to izaziva zabunu potrošača.[102]

Nadalje, presuda Suda poslovni broj C-345/13, povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Supreme Court (Irska),

---

[96] *Loc. cit.*

[97] Lexgo, *Crocs killed its own design through public disclosure*, lexgo.be, 5. rujna 2025.

[98] Wessing, T., *General Court declares Crocs' registered design invalid*, 2018., taylorwessing.com, 5. rujna 2025.

[99] Lexgo, *Crocs killed its own design through public disclosure*, 2018., lexgo.be, 5. rujna 2025.

[100] Goodmans LLP, *From Foam to Fortune: Crocs Inc. Prevails in Patent Infringement Case*, 2025., https://www.goodmans.ca, 2. rujna 2025.

[101] Burt, M. & Fishman, L., *Crocs Canada v Double Diamond: Strength of industrial design rights and remedies in Canada reaffirmed by Federal Court*, Smart & Biggar LLP, 2022., https://www.smartbiggar.ca/insights/publication/crocs-v-double-diamond-distribution-strength-of-industrial-design-rights-and-remedies-in-canada-reaffirmed-by-federal-court, 2. rujna 2025.

[102] Crocs Inc., *Crocs Design Infringement Victory Awarded as Leading Intellectual Property Case in China*, 2016., https://news.crocs.com, 4. rujna 2025.

odlukom od 6. lipnja 2013., koju je Sud zaprimio 24. lipnja 2013., u postupku Karen Millen Fashions Ltd protiv Dunnes Stores, Dunnes Stores (Limerick) Ltd:

1. Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. i članka 85. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice (SL 2002, L 3, str. 1.).
2. Zahtjev je upućen u okviru spora između Karen Millen Fashions Ltd (u daljnjem tekstu: KMF), s jedne strane, i Dunnes Stores i Dunnes Stores (Limerick) Ltd (u daljnjem tekstu zajedno: Dunnes), s druge strane, u kojem je KMF tražio da se Dunnesu zabrani korištenje njegova dizajna.

Pravni okvir za odlučivanje predstavljale su odredbe Sporazuma TRIPS i Uredbe br. 6/2002. Naime, KMF je englesko društvo čija su djelatnost proizvodnja i prodaja ženske odjeće. Dunnes je velika grupa koja se bavi maloprodajom u Irskoj i koja, među ostalim, prodaje odjeću za žene. KMF je 2005. dizajnirao i stavio u prodaju u Irskoj prugastu žensku košulju u plavoj i sivo-smeđoj boji i crni pleteni top (u daljnjem tekstu: KMF-ova odjeća). Dunnesovi zastupnici kupili su te primjerke KMF-ove odjeće na jednom od irskih prodajnih mjesta KMF-a. Nakon toga Dunnes je izvan Irske proizveo kopije tih modela i stavio ih u prodaju u svojim irskim trgovinama krajem 2006. Tvrdeći da je nositelj prava na neregistrirane dizajne Zajednice koji se odnose na predmetnu odjeću, KMF je 2. siječnja 2007. podnio tužbu High Courtu kojom je tražio da se Dunnesu zabrani korištenje navedenih dizajna, kao i zahtjev za naknadu štete. High Court je prihvatio navedenu tužbu. Dunnes se na odluku High Courta žalio Supreme Courtu. Taj sud navodi da Dunnes ne osporava da je kopirao KMF-ovu odjeću i priznaje da su neregistrirani dizajni Zajednice za koje KMF tvrdi da je nositelj prava novi. Međutim, iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da Dunnes osporava da je KMF nositelj neregistriranih dizajna Zajednice za navedene modele KMF-ove odjeće jer, s jedne strane, oni nemaju individualni karakter u smislu Uredbe br. 6/2002 i jer, s druge strane, prema toj uredbi KMF mora dokazati da ta odjeća ima takav karakter. U tim je uvjetima Supreme Court odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja: „1. Kad je riječ o ocjeni individualnog karaktera dizajna za koji je utvrđeno da uživa zaštitu kao neregistrirani dizajn Zajednice u smislu Uredbe [br. 6/2002], treba li ukupni dojam koji on ostavlja na upućenog korisnika, u smislu članka 6. navedene uredbe, ispitati u odnosu na to razlikuje li se on od ukupnog dojma koji proizvodi na takvog korisnika: a) svaki individualni dizajn koji je bio ranije učinjen dostupnim javnosti ili b) svaka kombinacija obilježja poznatih dizajna koja proizlazi iz više ranijih dizajna tog tipa?, 2. Ima li sud za dizajn Zajednice obvezu smatrati valjanim neregistrirani dizajn Zajednice u smislu članka 85. stavka 2. Uredbe [br. 6/2002] ako se nositelj prava ograniči samo na ukazivanje od čega se sastoji individualni karakter dizajna ili je nositelj obvezan dokazati da njegov dizajn ima individualni karakter u skladu s člankom 6. navedene uredbe?"

U odnosu na prvo pitanje sud je zaključio kako je potrebno utvrditi da iz teksta članka 6. Uredbe br. 6/2002 ne proizlazi da ukupni dojam na koji se misli u tom članku treba biti onaj koji proizvodi takva kombinacija. Navedeni članak 6. treba tumačiti u

smislu da procjenu o tome ima li određeni dizajn individualni karakter treba provesti u odnosu na jedan ili više preciziranih, individualiziranih, određenih i identificiranih dizajna iz ukupnosti dizajna ranije učinjenih dostupnima javnosti. Stoga, što se tiče argumenata utemeljenih na uvodnim izjavama 14. i 19. Uredbe br. 6/2002 koje koriste izraze „skupnost postojećih dizajna" i „u odnosu na druge dizajne", potrebno je podsjetiti da preambula akta Zajednice nema pravno obvezujuću snagu i da se na nju ne može pozivati ni kako bi se derogiralo same odredbe predmetnog akta ni kako bi se te odredbe tumačilo na način suprotan njihovu tekstu (presuda Deutsches Milch-Kontor, C-136/04, EU:C:2005:716, t. 32. i navedena sudska praksa). U svakom slučaju, potrebno je utvrditi da, iako uvodna izjava 14. Uredbe br. 6/2002 govori o dojmu koji na upućenog korisnika ostavlja „skupnost postojećih dizajna", ti se termini ne nalaze ni u jednoj odredbi te uredbe. Osim toga, ni uporaba navedenih termina, ni uporaba termina „u odnosu na druge dizajne" u uvodnoj izjavi 19. Uredbe br. 6/2002 ne podrazumijevaju da je predmetni dojam u svrhu primjene članka 6. te uredbe onaj koji nastaje kombinacijom izdvojenih obilježja iz više ranijih dizajna, a ne jednim ili više ranijih individualiziranih dizajna. S druge strane, u pogledu upućivanja na „kombinaciju poznatih obilježja dizajna" iz druge rečenice članka 25. stavka 1. Sporazuma TRIPS, dovoljno je istaknuti da je ta odredba sročena na fakultativan način i da, prema tome, stranke sporazuma nisu obvezne predvidjeti da se novost ili originalnost dizajna ocjenjuje u odnosu na te kombinacije. Pod tim uvjetima, sud je odgovorio na prvo pitanje da članak 6. Uredbe br. 6/2002 treba tumačiti u smislu da se, kako bi se smatralo da dizajn ima individualni karakter, ukupni dojam koji on ostavlja na upućenog korisnika mora razlikovati od dojma koji na takvog korisnika proizvodi jedan ili više ranijih dizajna, uzetih zasebno, a ne kombinacija izdvojenih obilježja iz više ranijih dizajna.

U odnosu na drugo pitanje sud je zaključio da iz samog teksta članka 85. stavka 2. Uredbe br. 6/2002 proizlazi da kako bi se neregistrirani dizajn Zajednice smatrao valjanim, njegov nositelj treba dokazati, s jedne strane, da su ispunjeni uvjeti utvrđeni člankom 11. te uredbe i, s druge strane, navesti od čega se sastoji individualni karakter tog dizajna. Kao što je to navedeno u samom naslovu članka 85. Uredbe br. 6/2002, on u svom prvom stavku uspostavlja pretpostavku valjanosti registriranog dizajna Zajednice, a u drugom stavku uspostavlja pretpostavku valjanosti neregistriranog dizajna Zajednice. U tom je smislu potrebno istaknuti da razlika iz članka 85. Uredbe br. 6/2002 između postupka koji se odnosi na registrirani dizajn Zajednice i postupka koji se odnosi na neregistrirani dizajn Zajednice proizlazi iz nužnosti u vezi s drugim postupkom da se utvrdi datum od kojeg predmetni dizajn uživa zaštitu predviđenu tom uredbom, kao i točan predmet te zaštite. Naime, zbog nepostojanja registracijskih formalnosti te je elemente teže utvrditi kod neregistriranog dizajna nego kod registriranog dizajna. Osim toga, ako članak 85. stavak 2. Uredbe br. 6/2002 treba tumačiti u smislu da se neregistrirani dizajn Zajednice ne može smatrati valjanim osim ako njegov nositelj ne dokaže da je ispunio sve uvjete navedene u odjeljku 1. Glave II. navedene uredbe, mogućnost za tuženika predviđena u drugoj rečenici navedenog članka 85. stavka 2. da osporava valjanost predmetnog dizajna uz pomoć prigovora ili protutužbe za proglašavanje ništavosti bit će u velikoj mjeri

lišena svog smisla i sadržaja. U pogledu drugog uvjeta iz članka 85. stavka 2. Uredbe br. 6/2002, dovoljno je istaknuti da je tekst te odredbe, ograničavajući se na zahtijevanje od nositelja neregistriranog dizajna Zajednice da navede od čega se sastoji individualni karakter njegova dizajna, nedvosmislen i da se ne može tumačiti kao da podrazumijeva obvezu dokazivanja da predmetni dizajn ima individualni karakter. Naime, ako je nužno zbog nepostojanja registracijskih formalnosti za tu vrstu dizajna da nositelj predmetnog dizajna specificira predmet zaštite koju traži na temelju navedene uredbe, dovoljno je da identificira element ili elemente svog dizajna iz kojih proizlazi individualni karakter. Sud je zaključio da članak 85. stavak 2. Uredbe br. 6/2002 treba tumačiti na način da, kako bi sud za dizajn Zajednice smatrao valjanim neregistrirani dizajn Zajednice, njegov nositelj nije obvezan dokazati da dizajn ima individualni karakter u smislu članka 6. navedene uredbe, nego treba samo ukazati na ono od čega se sastoji individualni karakter dizajna, to jest identificirati element ili elemente svog dizajna iz kojih prema njegovu mišljenju proizlazi individualni karakter.[103]

6. PRAVNA ZAŠTITA INDUSTRIJSKOG DIZAJNA U REPUBLICI HRVATSKOJ

6.1. Normativni okvir u Republici Hrvatskoj

Pravna zaštita industrijskog dizajna u Republici Hrvatskoj uređena je donošenjem Zakona o industrijskom dizajnu od 15. listopada 2003., koji je stupio na snagu 8. studenoga 2003. te se primjenjuje od 1. siječnja 2004. Uz njega je donesen i Pravilnik o industrijskom dizajnu kao provedbeni propis radi učinkovitije primjene zakonskih odredbi. Osim navedenih, zaštita industrijskog dizajna osigurava se i kroz Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, kao i nizom drugih supstancijalnih propisa koji se primjenjuju ovisno o konkretnom pravnom odnosu. Prije donošenja Zakona o industrijskom dizajnu, na području Republike Hrvatske vrijedio je Zakon o industrijskom vlasništvu[104] koji je kao vrste industrijskog dizajna propisivao modele i uzorke. Modelima i uzorcima, kao vrstama industrijskog dizajna, štitili su se novi vanjski oblici tijela, slike i crteži industrijskih ili zanatskih proizvoda.[105] Model je predstavljalo tijelo koje predstavlja industrijski ili zanatski proizvod ili se na takav proizvod može primijeniti, a zaštićeno je prema zakonu dok je uzorak dvodimenzionalan jer se radi o slici ili crtežu na nekoj površini.[106] Nadalje, 30. lipnja 1999. donesen je Zakon o industrijskom obliču[107] koji je stupio na snagu 31.

[103] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:62013CJ0345, 13. siječnja 2026.

[104] Zakon o industrijskom vlasništvu, Narodne novine, br. 53/1991, 19/1992, 61/1992, 26/1993, dalje u tekstu: ZIV ili Zakon o industrijskom vlasništvu.

[105] Čizmić, J., *Intelektualno i industrijsko vlasništvo*, *op. cit*. u bilj. 14, str. 28.

[106] *Loc. cit.*

[107] Zakon o industrijskom obliču, Narodne novine, br. 78/1999, 127/1999, dalje u tekstu: ZIO ili Zakon o industrijskom obliču.

srpnja 1999., a primjenjivao se od 1. siječnja 2000. Njegovim donošenjem prava iz modela i uzorka objedinjena su pod jednim imenom "industrijsko obličje", a prema njegovim odredbama, industrijskim se obličjem štitilo prostorno ili plošno obličje cijeloga proizvoda ili njegova dijela u mjeri u kojoj udovoljava uvjetima novosti i osobitosti.[108] Danom početka primjene Zakona o industrijskom obličju, prestale su vrijediti odredbe Zakona o industrijskom vlasništvu u dijelu koji se odnosio na modele i uzorke, osim odredaba o zastupanju (članak 172a) koje su se primjenjivale do donošenja posebnog propisa.[109] Međutim, donošenjem Zakona o industrijskom dizajnu prestale su vrijediti odredbe Zakona o industrijskom obličju, osim odredbe o zastupanju iz čl. 57. ZIO-a, koja se primjenjuje do donošenja posebnog zakona,[110] od/nosno koja se primjenjivala do početka primjene Zakona o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva[111] dana 1. kolovoza 2005. Nadalje, primjena Zakona o industrijskom dizajnu ne isključuje niti umanjuje djelovanje drugih važećih propisa koji reguliraju srodna pravna područja.[112] Drugim riječima, odredbe ZID-a primjenjuju se neovisno o pravilima koja se odnose na zaštitu žigova i drugih znakova razlikovanja, kao i o propisima kojima se uređuju prava nastala s osnove patenata. Također, primjena Zakona o industrijskom dizajnu ne ograničava mogućnost ostvarivanja zaštite temeljem drugih propisa, primjerice onih koji se odnose na građanskopravnu odgovornost ili na sprečavanje nepoštenog tržišnog natjecanja. Prema jednom autoru, za postojanje nepoštenog tržišnog natjecanja odnosno nelojalne utakmice potrebno je da se radi o radnji trgovaca, da je takva radnja učinjena radi tržišnog natjecanja te da se tom radnjom povređuju dobri poslovni običaji.[113] Na taj način osigurava se međusobna usklađenost i komplementarnost različitih oblika pravne zaštite, čime se jamči pravna sigurnost nositelja industrijskog dizajna i ostalih sudionika na tržištu. Zaštita industrijskog dizajna u Republici Hrvatskoj regulirana je i nizom međunarodnih sporazuma i propisa donesenih u okviru Europske unije, koji su već analizirani u ovome radu, čime se hrvatski nacionalni zakonodavni okvir uklapa u širi međunarodni i europski okvir zaštite prava intelektualnog vlasništva.

6.2. Nadležna tijela i postupci zaštite

Sukladno odredbama Zakona o industrijskom dizajnu, dizajner ili njegov pravni sljednik ovlašteni su za pokretanje postupka registracije i stjecanje prava industrijskog dizajna.[114] Dizajnerom se smatra fizička osoba koja je svojim stvaralaštvom

[108] Čizmić, J., *Intelektualno i industrijsko vlasništvo*, *op. cit*. u bilj. 14, str. 28.

[109] Čl. 57. ZIO-a.

[110] Čl. 60. ZID-a.

[111] Zakon o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva, Narodne novine, br. 54/2005, 49/2011, 54/2013, 17/2025, dalje u tekstu: ZZPPIV ili Zakon o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva.

[112] Čl. 21. ZID-a.

[113] Zlatović, D., *Nepošteno tržišno natjecanje i modaliteti građanskopravne zaštite u hrvatskom i komparativnom pravu*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Rijeci, god. 27, 1/2006, str. 501.

[114] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit*. u bilj. 24, str. 207.

oblikovala dizajn, dok se osobom koja je u njegovu nastanku sudjelovala isključivo pružanjem tehničke pomoći ne može smatrati dizajnerom.[115] Drugim riječima, dizajner se *ex lege* određuje kao fizička osoba ili skupina fizičkih osoba koje su svojim stvaralačkim sposobnostima i znanjem stvorile određeni dizajn. Stoga, pravna osoba (npr. trgovačko društvo, udruga ili ustanova) ne može steći status dizajnera.[116] Usporedbe radi, Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima također propisuje da se autorom smatra isključivo fizička osoba, odnosno više fizičkih osoba kada je riječ o zajedničkom ili koautorskom djelu.[117] Od posebne je važnosti istaknuti da dizajneru pripadaju i moralna prava koja mu osiguravaju da uvijek bude priznat kao autor, neovisno o tome je li podnositelj prijave ili nositelj prava. Takvo je pravo neprenosivo, a u slučaju kada je na dizajnu radilo više dizajnera, ono pripada svima, neovisno o njihovom pojedinačnom doprinosu.[118] Ako dizajner nije ujedno i podnositelj prijave, tada se podnositeljem smatra ovlaštenik prava na industrijski dizajn, sve dok se ne dokaže suprotno.[119] Kada je dizajn izrađen temeljem ugovora o narudžbi, ovlaštenik je naručitelj, osim ako ugovorom nije drukčije uređeno.[120] U situaciji kada je dizajn rezultat zajedničkog rada više dizajnera, tada svi dizajneri ili njihovi pravni sljednici stječu zajedničko pravo na industrijski dizajn.[121] Udio svakog pojedinog dizajnera određuje se razmjerno stvarnom doprinosu stvaranju dizajna, osim ako ugovorom nije drukčije određeno, a ako udjeli nisu određeni niti ih je moguće utvrditi, pretpostavlja se da su jednaki.[122]

U okviru postupka registracije industrijskog dizajna, upravne poslove vodi Državni zavod za intelektualno vlasništvo.[123] Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske (dalje: Zavod) tijelo je državne uprave koje obavlja poslove iz područja zaštite prava intelektualnog vlasništva. Zavod provodi postupke za priznanje prava industrijskog vlasništva (patenti, žigovi (zaštitni znakovi), industrijski dizajn, oznake zemljopisnog podrijetla i oznake izvornosti, topografije poluvodičkih proizvoda), te se bavi pratećom stručnom i zakonodavnom djelatnošću.[124] Iako protiv rješenja Zavoda nije moguće podnijeti žalbu, nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu i takav se postupak smatra hitnim.[125] Postupak registracije službeno započinje podnošenjem prijave industrijskog dizajna Zavodu,[126] a Zavod nakon provedenog postupka može donijeti rješenje o odbijanju registracije industrijskog dizajna ili rješenje o registraciji

[115] Čl. 10. Zakona o industrijskom dizajnu.
[116] Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, *op. cit.* u bilj. 24, str. 224.
[117] Čl. 19. i 21. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima.
[118] Čl. 11. Zakona o industrijskom dizajnu.
[119] Čl. 12. st. 2. Zakona o industrijskom dizajnu
[120] Čl. 12. st. 3. Zakona o industrijskom dizajnu.
[121] Čl. 12. st. 5. Zakona o industrijskom dizajnu.
[122] Čl. 12. st. 6. i 7. Zakona o industrijskom dizajnu.
[123] Čl. 23. st. 1. Zakona o industrijskom dizajnu.
[124] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, O Zavodu, https://www.dziv.hr/hr/o-zavodu/, 3. kolovoza 2025.
[125] Čl. 23. st. 2. i 3. Zakona o industrijskom dizajnu.
[126] Čl. 24. Zakona o industrijskom dizajnu.

industrijskog dizajna.[127] Podnositelj prijave ima mogućnost zatražiti odgodu objave registriranog dizajna na maksimalno dvanaest mjeseci od dana podnošenja prijave ili od datuma priznatog prava prvenstva[128] i ima mogućnost podnijeti i višestruku prijavu kojom se istodobno traži zaštita za više dizajna, ali pod uvjetom da se svi odnose na proizvode iz istog razreda prema međunarodnoj klasifikaciji.[129]

Podnositelj prijave koji prvi preda prijavu za određeni dizajn uživa prednost u odnosu na sve kasnije prijavitelje istovjetnog dizajna.[130] Ovakva prednost naziva se pravom prvenstva, a ključna je za zaštitu dizajna jer određuje tko ima pravo na registraciju u slučaju više podnesenih prijava za istovjetni dizajn. Zakon o industrijskom dizajnu propisuje i tzv. Unijsko pravo prvenstva koje proizlazi iz odredaba Pariške konvencije o zaštiti industrijskog vlasništva i propisa Svjetske trgovinske organizacije. Naime, podnositelj koji je prvi put prijavio industrijski dizajn u nekoj od država članica tih organizacija, ima pravo pozvati se na datum te prve prijave prilikom podnošenja zahtjeva u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da prijavu u Republici Hrvatskoj podnese unutar roka od šest mjeseci od datuma prve prijave u inozemstvu.[131] Nadalje, postoji i tzv. izložbeno pravo prvenstva koje se odnosi na slučajeve kada je dizajn predstavljen na službenoj ili službeno priznatoj međunarodnoj izložbi. Ako je dizajn bio izložen na takvom događaju, bilo u Republici Hrvatskoj ili u nekoj od država članica Pariške unije ili Svjetske trgovinske organizacije, podnositelj može zatražiti da se kao datum prve prijave prizna dan kada je proizvod prvi put bio izložen. Međutim, zahtjev mora biti podnesen najkasnije u roku od šest mjeseci od prvoga dana izlaganja proizvoda.[132] Industrijski dizajn stječe se kada se donese rješenje o njegovoj registraciji i kada se upiše u službeni registar,[133] a dan kada se dizajn upiše u registar smatra se i datumom donošenja rješenja o registraciji industrijskog dizajna.[134]

Zaštita industrijskog dizajna traje pet godina, računajući od datuma podnošenja prijave industrijskog dizajna, a trajanje zaštite može se pravovremenim podnošenjem zahtjeva produživati za razdobolja od pet godina, najdulje do dvadeset i pet godina ukupnoga neprekidnoga trajanja zaštite.[135] Nositelj industrijskoga dizajna koji traži produženje zaštite dužan je tijekom posljednje godine trajanja zaštite ili najkasnije šest mjeseci nakon isteka toga razdoblja podnijeti Zavodu zahtjev za produženje trajanja zaštite industrijskog dizajna te uplatiti odgovarajuću pristojbu i naknadu troškova glede postupka održavanja.[136] U odnosu na prestanak vrijednosti industrijskog dizajna potrebno je istaknuti kako prestaje vrijediti istekom roka zaštite iz čl. 16.

[127] Čl. 33-34. Zakona o industrijskom dizajnu.
[128] Čl. 36. Zakona o industrijskom dizajnu.
[129] Čl. 26. st. 1. Zakona o industrijskom dizajnu.
[130] Čl. 28. Zakona o industrijskom dizajnu.
[131] Čl. 29. st. 1. Zakona o industrijskom dizajnu.
[132] Čl. 30. Zakona o industrijskom dizajnu.
[133] Čl. 14. st. 1. Zakona o industrijskom dizajnu.
[134] Čl. 14. st. 2. Zakona o industrijskom dizajnu.
[135] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Održavanje registracije industrijskog dizajna, https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/odrzavanje-registracije/, 18. listopada 2025.
[136] Čl 16. st. 3. Zakona o industrijskom dizajnu.

ZID-a te na temelju izjave nositelja o odricanju od industrijskog dizajna u kojem slučaju industrijski dizajn prestaje vrijediti od dana podnošenja Zavodu pisane izjave o odricanju.[137] Svaki prestanak vrijednosti industrijskog dizajna mora biti službeno evidentiran u registru industrijskih dizajna, a podatak o tome objavljuje se u službenom glasilu Zavoda.[138] Takav sustav omogućuje transparentnost i pravnu sigurnost u pogledu statusa industrijskog dizajna. Industrijski dizajn može se proglasiti i ništavim, a postupak za njegovo proglašenje ništavim provodi Zavod.[139] Zavod će donijeti rješenje o proglašavanju industrijskog dizajna ništavim ako utvrdi da nisu postojali uvjeti za registraciju industrijskoga dizajna predviđenih ZID-om.[140] Industrijski dizajn može se proglasiti ništavim u cijelosti ili djelomično, ovisno o tome je li moguće da u izmijenjenom obliku i dalje ispunjava kriterije zaštite. Ako se industrijski dizajn poništi, pravne posljedice njegove registracije smatraju se nevažećima od početka, a odluka o ništavosti upisuje se u registar i javno objavljuje u službenom glasilu Zavoda.[141]

6.3. Sudska zaštita industrijskog dizajna u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj sudska nadležnost u zaštiti prava intelektualnog vlasništva, a time i industrijskog dizajna, postoji u odnosu na građanskopravne, kaznene, i prekršajne postupke te upravne sporove.

Za građanskopravne postupke za zaštitu prava intelektualnog vlasništva u prvom stupnju nadležni su trgovački sudovi u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku i Dubrovniku. Visoki trgovački sud odlučuje u drugom stupnju. Općinski kazneni sud u Zagrebu nadležan je za kaznene postupke vezane uz povredu prava intelektualnog vlasništva u prvom stupnju, dok županijski sudovi odlučuju u drugom stupnju. Općinski prekršajni sud u Zagrebu nadležan je za prekršaje vezane uz intelektualno vlasništvo, a Visoki prekršajni sud odlučuje u drugom stupnju. Protiv odluka Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu. Visoki upravni sud Republike Hrvatske odlučuje o žalbama na presude Upravnog suda u Zagrebu.[142]

U nastavku bit će analizirani primjeri sudske zaštite industrijskog dizajna u Republici Hrvatskoj.

Presuda Visokog trgovačkog suda[143] u sporu između američkog trgovačkog društva C. Inc. kao tužitelja i hrvatskog trgovačkog društva K. P. d.o.o. kao tuženika. Spor se vodio zbog povrede autorskog prava i industrijskog dizajna na gumenim klompama poznatima pod modelom Beach/Classic (Crocs). Tužitelj je tvrdio da

[137] Čl. 43. st. 1. Zakona o industrijskom dizajnu.
[138] Čl. 43. st. 2. Zakona o industrijskom dizajnu.
[139] Čl. 44. Zakona o industrijskom dizajnu.
[140] Čl. 44. st. 2. Zakona o industrijskom dizajnu.
[141] Čl. 44. st. 11. i 12. Zakona o industrijskom dizajnu.
[142] Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Institucije za provedbu prava intelektualnog vlasništva, https://www.dziv.hr/hr/provedba-prava/institucije-za-ppiv/, 18. listopada 2025.
[143] Presuda br. Pž-2991/2017-6 od 11. travnja 2019.

je tuženik 2015. godine uvezao i stavio na tržište 3024 para obuće koja u cijelosti oponaša njegov zaštićeni industrijski dizajn kao i autorsko djelo – dizajn modela Beach/Classic. Carinska je uprava pri uvozu zadržala robu jer je postojala sumnja u povredu prava intelektualnog vlasništva. Trgovački sud u Rijeci u prvom je stupnju utvrdio da tuženikovi proizvodi izgledom gotovo u cijelosti odgovaraju tužiteljevim – imaju identičan oblik, raspored i oblik otvora, pomični remen za petu te sličan uzorak potplata. Jedina uočena razlika bila je u broju rupica (13 kod tužitelja, 14 kod tuženika) i materijalu (PVC umjesto gume), ali te razlike ne mijenjaju ukupni vizualni dojam. Sud je zaključio da je riječ o povredi autorskog i industrijskog prava jer se kod prosječnog korisnika stvara dojam da se radi o istom proizvodu.

Presuda sadrži:

- utvrđenje povrede autorskog prava i industrijskog dizajna,
- zabranu daljnjeg uvoza i distribucije spornih proizvoda,
- obvezu uništenja 3024 para klompi,
- obvezu naknade troškova postupka u iznosu od 7032,50 kn.

Tuženik se žalio tvrdeći da tužitelj nije imao aktivnu legitimaciju, da punomoć tužiteljeva odvjetnika nije bila valjana te da je sud morao angažirati vještaka.

Visoki trgovački sud RH je 11. travnja 2019. odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio presudu i rješenje prvostupanjskog suda. Sud je obrazložio da:

- tužitelj ima valjanu registraciju dizajna i autorska imovinska prava,
- usporedba proizvoda može se provesti vizualno, bez potrebe za vještačenjem,
- razlika u težini i materijalu nije relevantna jer industrijski dizajn štiti vanjski izgled,
- punomoć odvjetnika tužitelja nije sporna za ovu vrstu prigovora.

Zaključno, potvrđeno je da je tuženik povrijedio autorsko i industrijsko pravo tužitelja, a prvostupanjska je presuda u cijelosti ostala na snazi.[144]

Presuda Visokog trgovačkog suda RH, poslovni broj Pž-2614/2024-2, u sporu između tužiteljice SDN protiv tuženika METALSKA INDUSTRIJA VARAŽDIN d.d. radi zaštite prava intelektualnog vlasništva, odlučujući o žalbi tuženika protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1779/2022-25. Predmet je spora zahtjev tužiteljice kao nasljednice iza jednog od nositelja zaštićenog industrijskog dizajna „glave hidranta“ i jednog od dizajnera ovog dizajna za zaštitu prava industrijskog dizajna i autorskog prava dizajnera jer tvrdi da tuženik nuđenjem na prodaju telemetrijske hidrantske stanice u kojoj je sadržan zaštićen industrijski dizajn glave hidranta, bez odobrenja tužiteljice i bez navođenja kao autora njezina prednika, pokojnog supruga VD-a, povređuje njezina prava na navedenim predmetima zaštite. Među strankama nije sporno da je tužiteljica kao jedina nasljednica iza pokojnog supruga VD-a sunositeljica industrijskog dizajna registriranog kod Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo pod brojem D20140071, sa sunositeljem ČD-om. Radi se o zaštićenom industrijskom dizajnu

[144] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2017PzB2991A6, 31. kolovoza 2025.

glave hidranta, koji su dizajnirali VD i SD, u odnosu na kojeg su dizajneri kao nositelji ishodili zaštitu industrijskog dizajna počevši od 18. travnja 2014. do 18. travnja 2024. Nije sporno da je tuženik na svojim internetskim stranicama reklamirao i nudio na prodaju telemetrijsku hidrantsku stanicu (pod brojem artikla V4-11T), pri čemu u oglasu i specifikaciji ovog proizvoda nije bio kao autor dizajna naznačen VD. Prvostupanjski sud utvrdio je da je upravo navedeni zaštićeni industrijski dizajn sadržan u proizvodu telemetrijskoj hidrantskoj stanici koji je tuženik nudio na prodaju na svojim internetskim stranicama, kako to tužiteljica tvrdi. Stoga je utvrdio i da tužiteljica osnovano tvrdi da je tuženik nuđenjem na prodaju telemetrijske hidrantske stanice, br. artikla V4-11T, povrijedio industrijski dizajn registriran kod Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo pod br. D20140071, kojeg su nositelji tužiteljica i SD. Tuženik se žalio na prvostupanjsku presudu tvrdeći da nije proizvodio predmetne glave hidranata te je istaknuo prigovor promašene pasivne legitimacije te da nije znao da je SD bio ovlaštenik glede zaštićenog dizajna predmetne glave hidranata. Visoki trgovački sud RH je 15. siječnja 2025. odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio presudu prvostupanjskog suda. Sud je obrazložio da je zaštićeni industrijski dizajn sadržan u proizvodu telemetrijskoj hidrantskoj stanici koji je tuženik nudio na prodaju na svojim internetskim stranicama i da je time povrijeđen industrijski dizajn te da okolnost što tuženik nije znao niti mogao znati da SD nema potrebno ovlaštenje tužiteljice za korištenje predmetnog industrijskog dizajna nije od utjecaja, imajući u vidu da je utvrđeno kako nitko od ovlaštenika nije ovlastio tuženika na korištenje registriranog dizajna glave hidranta. Sud je utvrdio da tužiteljica osnovano zahtijeva objavu presude pa je pravilno odlučeno da se objavi izreka presude iz koje je vidljivo o kakvoj se povredi radi i tko je povrijedio industrijski dizajn tužiteljice. Zaključno, sud je 15. siječnja 2025. donio presudu kojom se odbija kao neosnovana žalba tuženika i kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda.[145]

Presuda Visokog trgovačkog suda RH, poslovni broj Pž-1827/2022-2, u sporu između tužitelja S.P. iz A1 protiv 1. tuženika S.U. d.o.o., A3 i 2. tuženika T.S. iz A4 radi zaštite industrijskog dizajna, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1311/21-18. Predmet spora jest zaštita industrijskog dizajna naziva „kutija za prenošenje namirnica“ koji je tužitelj registrirao pri Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo pod brojem B7 s razdobljem trajanja zaštite od 9. studenog 2015. do 9. studenog 2025. Među strankama je nesporno da je tužitelj nositelj navedenog registriranog industrijskog dizajna, da je prvotuženik nositelj registriranog industrijskog dizajna naziva „kartonska kutija (ambalaža)“, registriranog kod X1-a pod brojevima B5 i B6 za razdoblje od 24. ožujka 2021. do 24. ožujka 2026., dok je drugotuženik naveden kao njihov dizajner (autor u smislu Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima), da navedeni registrirani industrijski dizajni nisu istovjetni, ali da tužitelj od 2016. godine koristi industrijski dizajn kartonske kutije koji je istovjetan onom koji je kao nositelj registrirao prvotuženik. Sporno je proteže li se zaštita registriranog

[145] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2024PzB2614A2, 14. siječnja 2026.

tužiteljevog industrijskog dizajna na dizajn koji tužitelj koristi u praksi odnosno ima li tužitelj kao autor industrijskog dizajna koji nije registriran pravo pravne zaštite protiv tuženika koji su takav isti industrijski dizajn registrirali. Prvostupanjski je sud utvrdio kako tužitelju ne pripada pravo na sudsku zaštitu, s obzirom na to da tuženici ne ugrožavaju njegovo ranije zaštićeno pravo, odnosno industrijski dizajn, što je tužitelj i priznao na održanom ročištu 7. prosinca 2021., na način da je naveo kako se ne protivi zaključku iznesenom u nalazu i mišljenju sudskog vještaka R. R., u kojem je naznačeno da postoje dostatne razlike između zaštićenog dizajna tužitelja pod oznakom B4 i zaštićenih dizajna tuženika pod oznakama B5 i B6. Prvostupanjski sud zaključio je da registrirani dizajn tužitelja broj B4 i industrijski dizajni tuženika registrirani pod brojevima B5 i broj B6 nisu istovjetni, odnosno da ostavljaju drukčiji ukupni dojam na kupca kao upućenog korisnika jer između navedenih industrijskih dizajna postoji, po ocjeni suda, bitna razlika u pogledu izgleda stranice kutija u kojima se nalaze otvori koji služe kao rukohvati. Kod industrijskog dizajna koji je registrirao tužitelj stranice kutija u kojima su napravljeni otvori koji služe kao rukohvati nemaju u cijelosti pravilan oblik, u smislu da se pri vrhu te stranice, u blizini otvora, nalazi udubljenje, uslijed kojeg taj dizajn na upućenog korisnika ostavlja potpuno drugačiji ukupni estetski dojam od industrijskog dizajna kutije koji je registrirao I. tuženik, čije stranice u kojima su napravljeni otvori kao rukohvati takvo udubljenje ne sadrže, dakle, kod tog dizajna te su stranice u cijelosti pravilnog oblika. Navedena razlika bitna je i dovoljna da se registrirani industrijski dizajni kutija tužitelja i prvotuženika ne mogu smatrati istovjetnima. Stoga je prvostupanjski sud zaključio da tuženici korištenjem industrijskog dizajna kutije koji su oni registrirali, nisu povrijedili isključiva prava koja tužitelju pripadaju kao nositelju industrijskog dizajna kutije koji je on registrirao. Protiv presude tužitelj je podnio žalbu. Presudu pobija zbog nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a osobito jer izreka presude proturječi razlozima presude, kao i jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, odnosno o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danima u postupku i samih tih isprava ili zapisnika; pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjenog stanja, s obzirom na to da nisu utvrđene sve one relevantne činjenice o kojima ovisi odluka o osnovanosti i visini tužbenog zahtjeva; pogrešne primjene materijalnog prava u odnosu na zakonske odredbe koje reguliraju pravo na autorskopravnu i zaštitu po Zakonu o industrijskom dizajnu pravo prethodne upotrebe te sadržaja odnosno opsega zaštite tih prava, kao i pogrešne primjene odnosno neprimjene odredbe članka 186. stavka 3. Zakona o parničnom postupku. Predlaže da se pobijana presuda preinači i tužbeni zahtjev usvoji, a podredno da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje. Sud je 12. listopada 2022. odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio prvostupanjsku presudu, istučući kako je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da nije došlo do povrede industrijskog dizajna tužitelja.[146]

Presuda Visokog trgovačkog suda RH, poslovni broj Pž-528/2016-3, u sporu između tužiteljice LJ. K. protiv tuženice J. L. radi utvrđenja povrede prava na

[146] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2022PzB1827A2, 14. siječnja 2026.

industrijsko obličje i isplate, odlučujući o tužiteljičinoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1686/2011. Prvostupanjski sud u obrazloženju presude navodi da je u tijeku postupka nesporno da je tužiteljica nositelj registriranih prava na industrijski dizajn T. K. za utuženo razdoblje od 19. travnja 2010. do 19. travnja 2012. Sporno jest je li tuženica u utuženom razdoblju od 19. travnja 2010. do 19. travnja 2012. koristila u komercijalne svrhe T. K. koje su zaštićene kao industrijski dizajn bez tužiteljičina odobrenja kao nositelja industrijskog dizajna. Na temelju izvedenih dokaza prvostupanjski je sud utvrdio da tuženica J. L. nakon isteka Ugovora o franšizi u utuženom razdoblju nakon 19. travnja 2010. nije koristila zaštićeni predmet jer je T. K. koju je prije tog datuma koristila u svom Salonu za oblikovanje tijela N. F. J. L. prenijela 26. siječnja 2010. na trgovačko društvo I. M. d.o.o. kojem pripada i u okviru kojeg posluje i Salon za oblikovanje tijela N. F. J. L. u kojem se u utuženom periodu nakon 19. travnja 2010. koristila T. K. Dakle, u utuženom periodu nakon 19. travnja 2010. Salon za oblikovanje tijela N. F. J. L. više nije poslovao u okviru obrta u vlasništvu tuženice nego u okviru trgovačkog društva I. M. d.o.o. Stoga je upravo to društvo I. M. d.o.o. predmetnu T. K. koristilo u komercijalne svrhe, a ne tuženica J. L. U prvostupanjskom postupku utvrđeno je da tuženica u utuženom razdoblju nije koristila predmet zaštite u komercijalne svrhe pa je prvostupanjski sud ocijenio da nisu ispunjene pretpostavke iz čl. 17. st. 1. Zakona o industrijskom dizajnu (Narodne novine, broj: 173/03, 54/05, 76/07 i 30/09; dalje: ZID) pa je stoga odbio u cijelosti tužbeni zahtjev, kako u odnosu na zahtjev za prestanak uporabe predmeta zaštite, tako i u odnosu na zahtjev za naknadu štete, objavljivanje presude u tisku i vraćanje stečenog bez osnove. Protiv navedene prvostupanjske presude tužiteljica je podnijela žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Tužiteljica smatra da je prvostupanjski sud zanemario činjenicu koju više puta spominje u pobijanoj odluci da je tuženica „sve što je imao obrt, tj. ona kao fizička osoba" i nositelj tog obrta 26. siječnja 2010. prenijela na društvo I. M. d.o.o., a iz te činjenice proizlazi da je prvostupanjski sud utvrdio kako je tuženica raspolagala predmetom zaštite bez odobrenja tužiteljice kao nositelja industrijskog dizajna. Upravo tim prijenosom prava korištenja tuženica je povrijedila tužiteljičino pravo. Poziva se na odredbu čl. 56. st. 2. i 3. u vezi s čl. 17. ZID-a i smatra da je tužbeni zahtjev u cijelosti osnovan. Predlaže da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje. Visoki je trgovački sud RH 11. travnja 2019. donio presudu kojom se odbija tužiteljičina žalba kao neosnovana i potvrđuje prvostupanjska presuda. U žalbi se ukazuje da je prvostupanjski sud zanemario činjenicu da je tuženica raspolagala predmetom zaštite bez tužiteljičinog odobrenja kao nositelja industrijskog dizajna te da je upravo tim prijenosom prava korištenja tuženica povrijedila tužiteljičino pravo, te da stoga ima pravo zahtijevati plaćanje naknade u iznosu koji je mogao zahtijevati ugovorom o licenci. Sud je utvrdio kako su takvi žalbeni navodi neosnovani jer ta činjenica nema veze s tužbenim zahtjevom kojim se traži da se tuženici zabrani daljnja uporaba T. K., da je tuženica dužna prestati upotrebljavati industrijski dizajn u komercijalne svrhe te da je tuženica zbog nepoštenog trgovanja dužna tužiteljici platiti naknadu

u visini protupravno stečene dobiti u iznosu od 324.000,00 kn. Žaliteljica ne može tek u žalbi isticati novi tužbeni zahtjev na temelju kojeg smatra da bi eventualno imala pravo na novčanu naknadu. Osim toga, ugovorom o franšizi ugovoreno je da primatelj franšize (tuženica) može trećoj osobi prepustiti cjelokupni paket koji je predmet ugovora, uključujući i opremu, te je tuženica u skladu sa sklopljenim ugovorom o franšizi prenijela pravo na uporabu intelektualnog vlasništva društvu I. M. d.o.o., što je davatelj franšize (P. M. d.o.o.) znao, i njegova zastupnica po zakonu (tužiteljica) LJ. K., jer je ponudio sklapanje novog ugovora „s tom novom tvrtkom". Prvostupanjski sud pravilno je zaključio da tuženica nije u razdoblju od 19. travnja 2010. do 19. travnja 2012. koristila predmet zaštite T. K. u komercijalne svrhe (nego društvo I. M. d.o.o.) te da nisu ispunjene pretpostavke iz čl. 17. st. 1. ZID-a. Stoga je sud 11. travnja 2019. donio presudu kojom se žalba odbija kao neosnovana i kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda.[147]

Presuda Visokog trgovačkog suda RH, poslovni broj: Pž-7291/2011-5, u sporu između tužitelja K. d.o.o., Z protiv tuženika R. L., D. radi utvrđenja i isplate, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Splitu, poslovni broj P-2036/05. Tužbeni zahtjev odnosi se na utvrđenje povrede tužiteljeva prava iz industrijskog obličja/dizajna ulaznica (karta) razglednica za koju tvrdi da je tuženik počinio neovlaštenim korištenjem, zabranu daljnje povrede tužiteljeva prava iz industrijskog obličja/dizajna, objavljivanje presude na tuženikov trošak, te naknadu štete u iznosu od 105.00,00 kn u vidu izmakle dobiti. Dakle, tužbeni zahtjev odnosi se na građanskopravnu zaštitu prava iz industrijskog dizajna koju u skladu s odredbama čl. 53. ZID-a može ostvariti isključivo nositelj industrijskog dizajna. U konkretnom slučaju nije sporno da je tužitelj nositelj registriranih prava na industrijski dizajn za različite vrste ulaznica (karta) – razglednica na temelju rješenja Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo od 18. kolovoza 2003., kojim su u registar industrijskih obličja, sada dizajna, upisana obličja pod brojem D 2002-0081-1, D 20020081-2 (list 39., 42. i 43. spisa) odnosno pod brojevima 20020125-1/45 (listovi 68. – 98. spisa). Nije sporno ni da je tuženik 2005. godine bez odobrenja tužitelja naručio tiskanje 100.000 komada predmetnih ulaznica – razglednica od strane društva Č. b. d.o.o., koje nije stavio u promet (poleđina lista 105. spisa). S obzirom na to da je tuženik tijekom postupka istaknuo prigovor novosti i individualnog karaktera predmetnog dizajna, navodeći kako je isto ili slično obličje imala ulaznica N. p. M. još 80-ih godina prošlog stoljeća, sporno jest je li predmetni dizajn nov te ima li individualni karakter. Tužitelj u žalbi ističe kako tuženik u konkretnom slučaju nije dokazao da predmetni dizajn predstavlja novost, niti je dokazao da bi netko treći koristio ili imao pravo prethodne uporabe predmetnog dizajna prije tužitelja, budući da tuženik nije dostavio dokaz da su razglednice koje je dostavio u spis bile izrađene, naručene, distribuirane u ranijem periodu od perioda zaštite dizajna od strane tužitelja. Sud se slaže s ocjenom prvostupanjskog suda kako tužiteljevom registriranom dizajnu nedostaje element novosti u smislu odredbe čl. 4. ZID-a, budući da je N. p. M. još od sredine 80-ih godina prošlog stoljeća upotrebljavao

[147] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2016PzB528A3, 14. siječnja 2026.

isti ili vrlo sličan izgled industrijskog dizajna (ulaznice-razglednice), kakve je tužitelj zaštitio kod Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo 2003. godine, što je prvostupanjski sud utvrdio uvidom u spis tog suda, poslovni broj P-2036/05, koji je na prijedlog tuženika priklopljen ovom spisu. Naime, u tom spisu koji se vodio između ovdje tužitelja i N. p. M. zbog povrede prava na isti industrijski dizajn koji je predmet ovog postupka, saslušan je svjedok J. K. koji je u svom iskazu naveo da je još početkom ili sredinom 80-ih godina prošlog stoljeća za potrebe izrade ulaznica N. p. M. osmišljena ulaznica koja je služila kao ulaznica-razglednica, i koja se sastojala od tri dijela: kupona, razglednice i talona, te je kao takva tiskana i korištena za potrebe N. p. M. S tim u vezi, pravilno sud navodi kako iz iskaza svjedoka T. D., bivšeg ravnatelja tuženika, proizlazi kako se 2003. godine raspravljalo o tiskanju novih ulaznica za R. L. na podlozi ulaznica razglednica koje su se u to vrijeme već koristile u N. p. M., te da mu je sugerirano da se i za R. L. naprave ulaznice takvog oblika. Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi kako se usporedbom tuženikovih ulaznica-razglednica i ulaznica-razglednica N. p. M. uočava značajna sličnost, koja se osobito očituje u identičnim dimenzijama, rasporedu talona, kupona i razglednice, s tim da raspored motiva na ulaznici N. p. M. u potpunosti odgovora rasporedu motiva postavljenih na jednoj od ulaznica za tuženika. Dakle, usporedbom koncepta i vanjskog izgleda tuženikovih ulaznica s ulaznicama N. p. M. proizlazi da je taj (trodijelni) koncept identičan, s tim da je taj isti koncept korišten i kod registriranog dizajna tužitelja. Prema tome, registrirani dizajn tužitelja nije u toj mjeri nov da bi se radilo o tome da ima individualni karakter te da se na taj način ukupni dojam o obličju tužiteljeva registriranog dizajna i tuženikovih ulaznica-razglednica koje su istovjetne s ulaznicama-razglednicama N. p. M. (koje su korištene prije tužiteljeve registracije industrijskog dizajna), razlikuje. Suprotno tome, za uočiti je značajna sličnost, koja se osobito očituje u načinu konceptualnog prikaza predmetne ulaznice. Dakle, proizlazi kako nisu ispunjeni temeljni uvjeti koje neki dizajn mora zadovoljiti za priznanje zaštite, a to su novost i individualni karakter dizajna (čl. 4. i 5. ZID-a). Stoga je sud 18. veljače 2015. donio presudu kojom se žalba odbija kao neosnovana i kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda.[148]

Navodi se i primjer privremene mjere, i to rješenje Visokog trgovačkog suda RH, poslovni broj Pž-1136/2025-2, u pravnoj stvari između tužitelja – predlagatelja osiguranja KD protiv tuženika – protivnika osiguranja MEDULINSKA RIVIJERA d.o.o. radi kršenja prava industrijskog dizajna i autorskih prava, odlučujući o žalbi tuženika protiv rješenja Trgovačkog suda u Rijeci, poslovni broj P-105/2022-45. Pobijanim rješenjem prvostupanjskog suda izdana je privremena mjera zbog povrede prava iz industrijskog dizajna predlagatelja osiguranja registriranog kod Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo D20010197-1 i zbog povrede autorskog prava na način da je tuženik dužan ukloniti Kabine za plažu sa 15 precizno određenih lokacija te mu se zabranjuje oglašavanje prodaje oglasnog prostora na tim kabinama za presvlačenje. Iz obrazloženja proizlazi da je predlagatelj osiguranja dizajner i nositelj industrijskog dizajna registriranog kod Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo,

[148] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2011PzB7291A5, 14. siječnja 2026.

reg broj D20010197-1. Iz ugovora o licenciji od 8. siječnja 2007. (str. 75. – 76. spisa) proizlazi da je predlagatelj osiguranja kao nositelj industrijskog dizajna na društvo Boje media d.o.o. Zagreb prenio isključivu licencu do 6. studenog 2011. godine. Predlagatelj je učinio vjerojatnom okolnost da je nakon izvršenog uklanjanja kabina protivnik osiguranja postavio nove kabine za presvlačenje. Navedena činjenica proizlazi iz oglašenih cjenika protivnika osiguranja za oglašavanje na javnim površinama koji se odnose na prostore za reklamu na kabinama za presvlačenje. Novoizrađene konstrukcije za presvlačenje rađene su po uzoru na kabine na kojima je sadržan registrirani dizajn tužitelja. Osim iz fotografija novopostavljenih kabina za presvlačenje u ovoj je fazi postupka učinjena vjerojatnom činjenica da je na kabinama primijenjen dizajn predlagatelja osiguranja. Dizajn kabina izvedbom i oblikom oponaša registrirani industrijski dizajn tužitelja D20010197-1 prema izgledu. Ukupni dojam izgleda kabina upućuje na zaključak da novopostavljene kabine konturama i veličinom koriste dizajn predlagatelja osiguranja. Stoga je učinjena vjerojatnom okolnost povrede. Takav zaključak sud temelji na pisanom nalazu i mišljenju stalnog sudskog vještaka za industrijsko vlasništvo koji je iznio mišljenje da je registrirani industrijski dizajn broj D20010197-1, nositelja KD, sadržan u vanjskom izgledu zatečenih kabina za presvlačenje na očevidu na licu mjesta održanom 12. siječnja 2024. Dakle, iz pisanog nalaza i mišljenja vještaka, kao i iz njegovog iskaza učinjena je vjerojatnom činjenica da je na kabinama koje je postavio protivnik osiguranja korišten registrirani industrijski dizajn predlagatelja osiguranja za kojeg je učinjena vjerojatnom okolnost da je i nositelj autorskog prava nad djelom industrijskog dizajna. Kako je učinjena vjerojatnom okolnost da je kroz razdoblje od 2021. do 2024. (uključivo) protivnik osiguranja na kabinama na kojima je sadržan registrirani dizajn predlagatelja, stekao koristi od marketinških aktivnosti odnosno prodaje oglasnog prostora na predmetnim kabinama, učinjena je vjerojatnom povreda industrijskog dizajna predlagatelja osiguranja kao i povreda autorskih prava tužitelja (predlagatelja osiguranja) kao autora djela industrijskog dizajna. Stoga je predlagatelj osiguranja učinio vjerojatnim postojanje nenovčane tražbine u smislu da je protivnik osiguranja dužan trpjeti uklanjanje predmetnih kabina i zabranu oglašavanja i stjecanje koristi od prodaje oglasnog prostora na kabinama za presvlačenje za koje je učinjena vjerojatnom okolnost povrede autorskih prava i prava iz industrijskog dizajna predlagatelja osiguranja. Protiv tog rješenja žalbu je izjavio tuženik – protivnik osiguranja zbog bitne povrede odredaba postupka osiguranja, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi u bitnome ponavlja navode istaknute u tijeku postupka pred prvostupanjskim sudom te ističe kako je prejudicirano rješenje u parničnom postupku. Nadalje, ističe primjedbe na nalaz i mišljenje vještaka i smatra da su se trebale ispuniti i sve pretpostavke za određivanje privremene mjere iz čl. 346. Ovršnog zakona te ističe kako predlagatelj nije aktivno legitimiran za podnošenje prijedloga za osiguranje privremenom mjerom jer je prava prenio na društvo Crodizajn d.o.o. Sud je utvrdio da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio činjenično stanje i primijenio materijalno pravo te da je predloženu privremenu mjeru uklanjanja kabina za presvlačenje ocijenio prikladnom za postizanje svrhe

sprečavanja protivnika osiguranja u daljnjoj povredi autorskih prava predlagatelja kao i prikladnim sredstvom osiguranja zbog vjerojatnosti povrede prava iz industrijskog dizajna. Slijedom navedenog, sud je 19. ožujka 2025. donio rješenje kojim se odbija kao neosnovana žalba tuženika i potvrđuje rješenje prvostupanjskog suda.[149]

Presuda Visokog upravnog suda RH, poslovni broj Us-2998/2007-9, u upravnom sporu tužitelja M. B. protiv rješenja tuženog Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo radi proglašenja ništavim industrijskog dizajna. Podnositelj N. d.o.o. iz Z. podnio je zahtjev za proglašavanje ništavim industrijski dizajn, broj: D20050157, registriranog na tužitelja. Podnositelj u svom zahtjevu kao razlog za proglašavanje ništavim navodi da osporavani industrijski dizajn nije ispunjavao uvjete za zaštitu, budući da u trenutku podnošenja prijave nije bio nov, jer je bio istovjetan njegovim ranije registriranim industrijskim dizajnima. U svom očitovanju tužitelj je naveo da se njegov industrijski dizajn u bitnome razlikuje od industrijskih dizajna podnositelja prijedloga i to po različitom vanjskom izgledu kalendara, prikazu mjeseca i tekućeg dana u mjesecu, boji i obliku prikaza. Nadalje, navodi kako osporavani industrijski dizajn sadrži brojčanik u obliku pomične trake smještene u dnu kalendara dok je brojčanik koji je sastavni dio industrijskih dizajna na koje se poziva podnositelj zahtjeva u obliku kruga koji se nalazi u sredini kalendara, te stoga smatra kako osporavani industrijski dizajn ima individualni karakter. Tuženo je tijelo u provedenom postupku utvrdilo da je potrebno provesti stručnu dizajnersku analizu odnosno ocjenu novosti i individualnog karaktera osporavanog industrijskog dizajna u odnosu na ranije registrirane industrijske dizajne. Uspoređujući izgled osporavanog industrijskog dizajna s izgledom registriranog podnositelja zahtjeva broj: D20020179-1 i D20020179.2, utvrđeno je da je osporavani industrijski dizajn broj: D20050157 u trenutku podnošenja prijave bio nov, ali nije imao individualni karakter, jer se svojim vanjskim obilježjima odnosno ukupnim dojmom koji ostavlja na upućenog korisnika bitno ne razlikuje od ukupnog dojma što ga na takvog korisnika ostavlja industrijski dizajn podnositelja zahtjeva. Osporenim rješenjem proglašava se ništavim industrijski dizajn broj: D20050157 s naznakom proizvoda „zidni kalendar“ u cijelosti. Tužitelj u tužbi u bitnome navodi da tuženo tijelo nije utvrdilo činjenice koje je isticao tijekom postupka. Navodi da se njegov proizvod, dizajn, u bitnome razlikuje od dizajna koji je zaštitio predlagatelj zahtjeva za proglašavanje ništavim industrijskog dizajna kako po potpuno različitom vanjskom izgledu kalendara tako i po njegovu sastavnom dijelu. Navodi da je nesporno utvrđeno da se njegov industrijski dizajn razlikuje u izgledu njegovih elemenata – polja, odabiru boja te po tipografskom obliku brojki i slova te u cjelini osporavanom industrijskom dizajnu daje različit ukupan dojam u odnosu na industrijski dizajn podnositelja zahtjeva. Iz svega navedenog proizlazi da je u trenutku podnošenja bio nov i da je imao individualni karakter. Iz navedenih razloga predlaže Sudu da tužbu uvaži i poništi osporeno rješenje. Tuženo tijelo u odgovoru na tužbu ostaje u cijelosti kod razloga iz osporenog rješenja i predlaže da se tužba odbije. U odgovoru

[149] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VTSRH2025PzB1136A2, 14. siječnja 2026.

na tužbu N. iz Z. u bitnome navodi da razlike na koje se tužitelj u tužbi poziva nisu dovoljne kako bi kalendari bili bitno različiti te vanjski izgled dizajna nije nov i nema razlikovni karakter. Kako je tijekom postupka utvrđeno da osporavani dizajn nema individualni karakter, jer se u bitnome ne razlikuje od registriranog, to je osnovano tuženo tijelo proglasilo isti ništavim. Iz navedenog proizlazi da osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon na štetu tužitelja, a navodi tužbe nisu osnovani. Zaključno, sud je 21. listopada 2010. donio presudu kojom se tužba odbija.[150]

Presuda Vrhovnog suda RH, poslovni broj Revt-215/2012-2, u sporu između tužitelja R. d.o.o., Z. protiv tuženika Z. G. radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Visokog trgovačkog suda RH, br. Pž-3234/09, kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Osijeku br. P-498/08. Predmet spora jest zahtjev za naknadu štete koji tužitelj temelji na činjeničnoj osnovi iz koje bi proizlazilo:

- da je tužitelj nositelj industrijskog dizajna proizvodnog programa igračaka i opreme za dječja igrališta;
- da je tuženik povrijedio njegova prava industrijskog dizajna prezentirajući na tržištu proizvode identične onima iz proizvodnog programa tužitelja, slijedom čega mu je nanio štetu u visini od 1.500.000,00 kn.

Nižestupanjski sudovi tužbeni zahtjev ocijenili su neosnovanim uz obrazloženje:

- da tužitelj u vrijeme podnošenja tužbe nije bio nositelj industrijskog dizajna;
- da je rješenjem Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo od 12. siječnja 2007. usvojen zahtjev tužitelja za registraciju industrijskog dizajna u pogledu većeg broja igračaka i opreme za igrališta time da mu zaštita industrijskog dizajna počinje teći od 22. srpnja 2004., slijedom čega bi u trenutku počinjenja eventualne povrede imao pravo na zaštitu;
- da je i tuženik zaštitio svoje industrijske dizajne u postupku pred Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo rješenjima toga Zavoda od 25. siječnja 2006., 3. veljače 2006., 8. veljače 2006. i 2. lipnja 2006.;
- da tužitelj tijekom postupka nije iznio činjenice na kojima temelji tvrdnju da su njegovi proizvodi „plagirani“ i „kopirani“, niti je predložio dokaze kojima se te činjenice dokazuju;
- da tužitelj do zaključenja glavne rasprave nije dokazao ni tko je autor dizajna njegovih proizvoda, a slijedom toga ni pretpostavke da bi neko djelo uživalo autorskopravnu zaštitu kao što su individualnost, izvornost i kreativnost proizvoda, stoga da tuženik nije počinio niti povredu autorskog prava tužitelja;
- da tužitelj ne dokazavši da su njegovi proizvodi „plagirani“ i „kopirani“ nije dokazao ni da je tuženik počinio djelo nepoštenog tržišnog natjecanja;
- da je Državni zavod za intelektualno vlasništvo prilikom donošenja rješenja toga Zavoda od 25. siječnja 2006., 3. veljače 2006., 8. veljače 2006. i 2. lipnja 2006. ocjenjivao udovoljavaju li tuženikovi dizajni pretpostavkama za njihovo

[150] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/UpSRH2007UsB2998A9, 14. siječnja 2026.

registriranje, a budući da tužitelj nije u ovom postupku istaknuo prigovor valjanosti isprava kojima je tuženik stekao pravo na industrijski dizajn, to da sud nije bio ovlašten ispitivati njihovu valjanost;

- da tuženik u prometu koristi svoje vlastite industrijske dizajne, stoga da nema povrede industrijskog vlasništva niti odgovornosti tuženika za štetu. Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev za isplatu 1.500.000,00 kn s pripadajućom zateznom kamatom i troškom postupka (toč. I. izreke). Ujedno je naloženo tužitelju da tuženiku naknadi troškove postupka u iznosu od 188.610,00 kn (toč. II. izreke). Drugostupanjskom presudom odbijena je žalba tužitelja i potvrđena je prvostupanjska presuda u dijelu u toč. I. izreke i u dijelu odluke o troškovima postupka za iznos od 102.563,00 kn (toč. I. izreke drugostupanjske presude). U preostalom dijelu preinačena je odluka o troškovima postupka i zahtjev tužitelja u iznosu od 86.563,00 kn odbijen je (toč. II. izreke drugostupanjske presude). Protiv dijela drugostupanjske presude u toč. I. izreke tužitelj je podnio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da sud preinači nižestupanjske presude i tužbeni zahtjev prihvati u cijelosti, a podredno da ih ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Vrhovni sud RH zaključio je – suprotno tvrdnji revidenta nižestupanjske presude – da odlučne činjenice imaju jasne i neproturječne razloge te nemaju nedostataka zbog kojih se ne bi mogle ispitati. Nije nejasan ni proturječan navod obrazloženja drugostupanjske presude na 2. strani zadnji odlomak, jer iz istog jasno proizlazi da bi tužitelj, neovisno o činjenici što u vrijeme podnošenja tužbe povodom njegova zahtjeva još nije bilo doneseno rješenje o registraciji industrijskog dizajna da mu je zaštita industrijskog dizajna rješenjem od 12. siječnja 2007. priznata počevši od 22. srpnja 2004., slijedom čega bi pod pretpostavkom počinjenja sporne povrede prava industrijskog dizajna, imao pravo na zaštitu. Nižestupanjski sudovi, međutim, zaključuju da tužitelj predloženim dokazima nije dokazao da dizajni tuženika predstavljaju „kopiju ili plagijat" dizajna tužitelja. Nije počinjena ni bitna povreda odredaba parničnog postupka jer je prvostupanjski sud raspoložive dokaze ocijenio na zakonom propisani način. Suprotno tvrdnji revidenta, samim uvidom u kataloge stranaka, bez vještačenja po vještaku za dizajn, kojeg je i sam tužitelj u tužbi „po potrebi" predložio, ne može se utvrditi jesu li proizvodi tuženika u odnosu na oblik i strukturu identični s proizvodima tužitelja te je li tuženik povrijedio isključivo pravo korištenja registriranog dizajna tužitelja. Dakle, nije osnovan revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka. Na utvrđeno činjenično stanje, utvrdivši da tužitelj nije dokazao da se tuženik koristio njegovim dizajnom, pravilno su nižestupanjski sudovi primijenili materijalno pravo kada su tužbeni zahtjev kao neosnovan odbili. Zaključno, sud je 8. travnja 2015. reviziju tužitelja odbio kao neosnovanu.[151]

[151] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VSRH2012RevtB215A2, 14. siječnja 2026.

Presuda Vrhovnog suda RH, poslovni broj Revt-398/2017-6, u sporu između prvotužiteljice B. C. iz P. te drugotužitelja B. d.o.o. iz P. protiv tuženika H. A. d.o.o. (ranije H. d.o.o.), P. radi zaštite patenta, industrijskog dizajna i naknade štete, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Visokog trgovačkog suda RH br. Pž-4862/2014-5 kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu br. P-3975/2007. Predmet je spora zahtjev tužitelja na utvrđenje povrede, zabrane daljnjeg korištenja i naknada štete zbog povrede patenta i industrijskog dizajna, koji se odnose na dizajn hotelskih box kreveta. Nižestupanjski sudovi odbili su tužbeni zahtjev tužitelja zaključujući da tužitelji nemaju patent glede spornih hotelskih box kreveta. Pri tome nije sporno da je prvotužiteljica dokazala prijavu patenta, koju je izvršila 1998., ali ista nije dokazala njegovu registraciju. Kako tužiteljici nije priznat patent, a i sami tužitelji tvrde da nemaju patent, to je zahtjev vezan za povredu patentnog prava tužiteljice odbijen. Točno je da se sam postupak pokreće prijavom patenta, no sama prijava patenta ne znači da je došlo do zaštite nečijeg prava patenta, ako nije došlo do donošenja rješenja o priznanju patenta. U konkretnom slučaju tužiteljica nije dostavila dokaz da bi bilo doneseno rješenje o priznanju patenta, pa slijedom toga ista ne može ni ostvarivati zaštitu patenta. Pri tom valja ukazati da tužiteljici nije izdana ni isprava o patentu, a nije došlo ni do objave podataka o priznanju patenta. Neosnovano tužitelji u reviziji ukazuju na počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka. Naime, drugostupanjski sud nije počinio bitnu povredu, budući da pobijana presuda nema nedostataka uslijed kojih se ista ne bi mogla ispitati, razlozi pobijane presude su jasni i razumljivi, te ne postoji proturječnost između navoda u obrazloženju pobijane presude i provedenih dokaza. Nije počinjena ni bitna povreda, budući da je ocjena dokaza pravilno provedena. Činjenica da tužitelji nisu zadovoljni ocjenom provedenih dokaza, odnosno da isti pojedinim provedenim dokazima ili utvrđenim činjenicama pridaju drugačije značenje od onoga što je utvrdio prvostupanjski sud, ne znači da je počinjena navedena bitna povreda. Irelevantni su navodi revizije koji se bave rješenjem povodom privremene mjere jer odluka o privremenoj mjeri nije bila pobijana žalbom. Jednako tako, tužitelji neosnovano upućuju na odbačaj protutužbenog zahtjeva, jer ni taj dio nije bio predmet žalbenog postupka, pa slijedom toga ne može biti ni predmet razmatranja od strane revizijskog suda. Nižestupanjski sudovi odbili su zahtjev tužitelja i u odnosu na industrijski dizajn. Tužitelji u reviziji ukazuju da je Državni zavod za intelektualno vlasništvo priznao pravo na zaštićeni dizajn prvotužiteljici za predmetne modele kreveta još 1999. godine (Klasa: 381-05/98-01/1488, Urbroj: 559-05-99-04 od 31. svibnja 1999., time da je navedeno rješenje objavljeno i u Hrvatskom glasniku intelektualnog vlasništva br. 3/99). Osim toga, tužitelji navode da je tuženik, odnosno njegov pravni prednik višekratno inicirao predmet nadležnim žalbenim vijećem postupak radi ispitivanja pravne valjanosti zaštićenog dizajna prvotužiteljice i ti zahtjevi tuženika su odbijeni. No, prema odredbi čl. 56.b ZID-a u postupcima pokrenutima u svrhu zaštite industrijskog dizajna od povrede, tuženik može dokazivati da registrirani industrijski dizajn nije pravno valjan zbog razloga iz čl. 9. ZID-a. U čl. 9. ZID-a propisani su razlozi za odbijanje zaštite ili za pravnu nevaljanost dizajna. Tako je propisano da

će se odbiti zahtjev za registraciju dizajna, odnosno registrirani industrijski dizajn bit će pravno nevaljan ako: dizajn nije dizajn u smislu čl. 2. toč. 1. ZID-a, dizajn ne udovoljava uvjetima navedenima u čl. od 3. do 8. ZID-a, podnositelj prijave ili nositelj industrijskog dizajna nije ovlašten za stjecanje industrijskog dizajna prema ZID-u, dizajn je u sukobu s ranijim dizajnom koji je učinjen dostupnim javnosti nakon datuma podnošenja prijave industrijskog dizajna ili, ako je zatraženo pravo prvenstva, nakon datuma priznatog prvenstva i koji je od ranijega datuma zaštićen registriranim industrijskim dizajnom u Republici Hrvatskoj ili prijavom industrijskog dizajna, u stvaranju dizajna korišten je znak razlikovanja, a nositelj toga ranijega prava imao je pravo zabraniti takvu upotrebu, dizajn predstavlja neovlaštenu upotrebu djela koje je zaštićeno prema odredbama zakona koji uređuje područje autorskog i srodnih prava, dizajn predstavlja nedopuštenu upotrebu bilo kojeg od elemenata navedenih u čl. 6. Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva, ili oznaka, obilježja ili grbova, koji nisu obuhvaćeni navedenim čl. Pariške konvencije, a od osobitog su interesa za Republiku Hrvatsku. U konkretnom je slučaju prvostupanjski sud provođenjem vještačenja po vještakinji R. R. utvrdio da nesporno registrirani industrijski dizajn (za predmetne hotelske krevete) nije nov i nije imao individualni karakter, slijedom čega isti nije pravno valjan. Upravo odredba čl. 56.b ZID-a dopušta da se u sudskom postupku – ne u postupku pred nadležnim Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo – može dokazivati da registrirani industrijski dizajn nije pravno valjan. Dakle, neovisno o činjenici što tuženik nije uspio u postupcima pred Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo, isti je imao pravo u ovom postupku dokazivati, a iz utvrđenja prvostupanjskog suda to je i utvrđeno vještačenje, da predmetni registrirani industrijski dizajn nije pravno valjan, jer isti ne udovoljava uvjetima iz čl. 3. ZID-a. Pravilno je primijenjena i odredba čl. 19. st. 1. ZID-a kojom je određeno da pravo prethodne uporabe ima osoba koja može dokazati da je prije datuma podnošenja prijave industrijskog dizajna na području Republike Hrvatske u dobroj vjeri počela upotrebljavati dizajn uključen u opseg zaštite registriranog dizajna te ako dizajn nije nastao kopiranjem zaštićenog dizajna. Slijedom navedenoga, sud je zaključio kako je pravilno primijenjeno materijalno pravo, zbog čega je 12. svibnja 2020. reviziju tužitelja odbio glede merituma spora.[152]

7. ZAKLJUČAK

Pravna zaštita industrijskog dizajna predstavlja jedan od temeljnih segmenata sustava zaštite intelektualnog vlasništva jer omogućuje poduzetnicima da zaštite estetske i vizualne značajke proizvoda, čime se posljedično potiče inovativnost i kreativnost u stvaranju novih proizvoda. Ujedno sustav zaštite industrijskog dizajna pridonosi i razvoju konkurentnog tržišta. Industrijski dizajn od posebne je važnosti s obzirom na to da u današnje vrijeme vizualna prepoznatljivost postaje

[152] https://www.iusinfo.hr/sudska-praksa/VSRH2017RevtB398A6, 14. siječnja 2026.

ključan odabir prilikom kupnje određenih proizvoda. Dakle, sam dizajn može biti presudan za porast prodaje određenog proizvoda i dugoročnu lojalnost potrošača. Sustav zaštite u Republici Hrvatskoj brani se putem građanskopravnih, kaznenih, i prekršajnih postupaka te upravnih sporova. Sudovi, dakle, imaju zadatak osigurati dosljednu primjenu zakona i sankcioniranje počinitelja. Takvim instrumentima nositeljima se pruža višeslojna pravna sigurnost te omogućava učinkovita zaštita. Kroz razvoj međunarodnog prava i prava Europske unije oblikovan je učinkovit okvir zaštite industrijskog dizajna i to od nacionalne, preko europske pa do međunarodne razine. Znanstvena analiza u ovom radu pokazuje da unatoč postojanju međunarodnih instrumenata (TRIPS, Haški sustav, Pariška konvencija), zaštita industrijskog dizajna u praksi i dalje uvelike ovisi o nacionalnim sudovima i njihovoj interpretaciji. Ključni međunarodni akti koji su analizirani u ovome radu uspostavili su temeljne standarde i načela zaštite, na razini Europske unije sustav registriranog i neregistriranog dizajna omogućuje zaštitu u svim državama članicama, a države članice obvezne su uskladiti svoja zakonodavstva s njima, što je Republika Hrvatska i učinila. Ustav Republike Hrvatske, Zakon o industrijskom dizajnu i podzakonski propisi, uz djelovanje Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, čine sustav koji omogućuje učinkovitu zaštitu prava nositelja industrijskog dizajna. Ipak, unatoč postojanju normativno razrađenog sustava, u praksi se pojavljuju problemi i otvorena pitanja. Suvremeni izazovi, poput umjetne inteligencije, postavljaju nova pitanja o budućnosti pravne zaštite industrijskog dizajna te obvezu stalnog praćenja i rada na eventualnim izmjenama akata i razvoju novih alata i mehanizama kako se ne bi ugrozila zaštita industrijskog dizajna. Zaključno, učinkovita zaštita industrijskog dizajna zahtijeva stalnu prilagodbu zakonodavstva tehnološkim i tržišnim promjenama, jačanje svijesti o njegovoj važnosti te suradnju između nacionalnih, europskih i međunarodnih institucija za njegovu zaštitu. Samo takav sveobuhvatan pristup može osigurati njegovu trajnu zaštitu i poticanje inovativnosti, kreativnosti i konkurentnosti na tržištu.

LITERATURA

Knjige i članci

1. Aso, T., *History and Current Status of Design Protection in France*, u: Aso, T.; Rademacher, C.; Dobinson, J., *History of Design and Design law – An International and Interdisciplinary Perspective*, Springer, Singapur 2022.
2. Čizmić, J., *Intelektualno i industrijsko vlasništvo*, Pravo i porezi, 8/2002, str. 26-30.
3. Čizmić, J., *Tužbe zbog povrede i osporavanja prava iz područja industrijskog vlasništva*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 34, 1-2/1997, str. 155-173.
4. Čizmić, J., *Ogledi iz prava industrijskog vlasništva*, Tehnološki centar d.o.o. – Rijeka, Tiskara Maslina – Split, Split 1998.
5. Franc, S., *Prava intelektualnog vlasništva: međunarodni pregled*, Notitia – časopis za ekonomske, poslovne i društvene teme, god. 1, 1/2015, str. 85-99.

6. Katulić, T., *Uvod u zaštitu intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj*, CARNet – Hrvatska akademska i istraživačka mreža, Zagreb 2006., 2025.
7. Milović, T.; Mustapić, Z.; Moslavac-Forjan, D.; *Uloga i važnost intelektualnog vlasništva u poduzetništvu,* Obrazovanje za poduzetništvo – E4E: znanstvenostručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo, god. 6, 2/2016, str. 79-98.
8. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, *Prava intelektualnog vlasništva – mini vodič za poslovnu zajednicu*, Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Zagreb 2009.
9. Ohly, A.; Pila, J., *The Europeanization of Intellectual Property Law*, Ofxord University Press, Oxford 2013.
10. Rački Marinković, A., *Proširenje učinka žiga i dizajna Zajednice na Republiku Hrvatsku*, Pravo u gospodarstvu, god. 47, 3/2008, str. 490-516.
11. Rački Marinković, A., *Uporabni model – nov oblik intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj,* Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu, god. 72, 1-2/2022, str. 707-726.
12. Schartinger, D.; Barber, M., *Firms intellectual property protection with national versus European design rights: a count model,* god. 130, str. 4157-4186.
13. Stone, D., *European Union Design Law – A Practitioners Guide, Oxford University Press*, Oxford 2016.
14. Teilmann-Lock, S., *Industrial property or Artistic Property? Design, Intellectual Property Law and the PH Lamp*, Journal of Design History, god. 30, 4/2017, str. 408-419.
15. Verović, M., *Usklađenost kaznenopravne zaštite prava industrijskog vlasništva u Republici Hrvatskoj s tendencijama zaštite u Europskoj uniji*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Rijeci, god. 31, 1/2010, str. 643-668.
16. Zlatović, D., *Upravljanje intelektualnim vlasništvom i marketing*, Libertin naklada, Zagreb 2018.
17. Zlatović, D., *Temeljni propisi prava intelektualnog vlasništva*, Pravo i porezi, 1/2017, str. 88-96.
18. Zlatović, D., *Nepošteno tržišno natjecanje i modaliteti građanskopravne zaštite u hrvatskom i komparativnom pravu*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Rijeci, god. 27, 1/2006, str. 499-542.
19. Zlatović, D*., Zaštita prava industrijskog vlasništva od nelojalne konkurencije u sklopu konvencijskog kataloga prava i institucija Vijeća Europe*, Pravo i porezi, god. 22, 5/2018, str. 54-60.

Pravni propisi

1. Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva
2. Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva
3. Lokarnski sporazum o ustanovljenju međunarodne klasifikacije za industrijski dizajn
4. Haški sporazum o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna

5. Direktiva 98/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o pravnoj zaštiti dizajna (SL L 289, 28. 10. 1998., 28-35)
6. Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice (SL L 3, 5. 1. 2002., 1-24)
7. Uredba Komisije (EZ) br. 2245/2002 od 21. listopada 2002. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 6/2002 o dizajnu Zajednice (SL L 341, 17. 12. 2002., 28-53)
8. Uredba Komisije (EZ) br. 2246/2002 od 16. prosinca 2002. o pristojbama koje se plaćaju Uredu za usklađivanje na unutarnjem tržištu (žigovi i dizajn) za registraciju dizajna Zajednice (SL L 341, 17. 12. 2002., 54-59)
9. Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 56/1990, 135/1997, 08/1998, 113/2000, 124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010, 85/2010, 05/2014.
10. Zakon o industrijskom dizajnu, Narodne novine, br. 173/2003, 54/2005, 76/2007, 30/2009, 49/2011, 46/2018.
11. Pravilnik o industrijskom dizajnu, Narodne novine, br. 72/2004, 117/2007, 66/2011, 125/2013, 43/2017.
12. Zakon o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva, Narodne novine, br. 54/2005,49/2011, 54/2013, 17/2025.
13. Zakon o industrijskom vlasništvu, Narodne novine, br. 53/1991, 19/1992, 61/1992, 26/1993.
14. Zakon o industrijskom obličju, Narodne novine, br. 78/1999, 127/1999.
15. Zakon o autorskom i srodnim pravima, Narodne novine, br. 111/2021.

Sudska praksa

1. Presuda Suda EU-a, C-345/13
2. Presuda Suda EU-a, C-395/16
3. Presuda Suda EU-a, T-651/16
4. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Revt-215/2012-2
5. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Revt-398/2017-6
6. Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-2614/2024-2
7. Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-2991/2017-6
8. Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-1827/2022-2
9. Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-528/2016-3
10. Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-7291/2011-5
11. Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-1136/2025-2
12. Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Us-2998/2007-9

Mrežni izvori

1. https://www.wipo.int/wipolex/en/text/288514
2. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:21994A1223(17)&from=HR

3. https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Haski_sporazum.pdf,
4. https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Lokarnski_sporazum.pdf
5. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:31998L0071
6. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2002/6/oj
7. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32002R2246
8. https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/
9. https://www.dziv.hr/files/File/obrasci/industrijski/Dobar_izgled.pdf
10. https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/
11. https://www.wipo.int/about-wipo/en/
12. https://www.wipo.int/treaties/en/ip/paris/summary_paris.html
13. https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm
14. https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/agrm7_e.htm
15. https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Lokarnski_sporazum.pdf
16. https://www.wipo.int/en/web/classification-locarno/preface
17. https://www.dpma.de/english/search/classifications/designs/index.html
18. https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Haski_pravilnik_izmjene_HR.pdf
19. https://www.dziv.hr/files/File/zakonodavstvo/medjunarodni/Haski_administrativne_izmjene_HR.pdf
20. https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/o-haskom-sporazumu/
21. https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/medunarodna-zastita-dizajna/postupak-medunarodne-registracije/
22. https://ladas.com
23. lexgo.be
24. https://www.goodmans.ca
25. taylorwessing.com
26. https://news.crocs.com
27. https://www.smartbiggar.ca/insights/publication/crocs-v-double-diamond-distribution-strength-of-industrial-design-rights-and-remedies-in-canada-reaffirmed-by-federal-court
28. https://www.dziv.hr/hr/o-zavodu/
29. https://www.dziv.hr/hr/intelektualno-vlasnistvo/industrijski-dizajn/odrzavanje-registracije/
30. https://www.dziv.hr/hr/provedba-prava/institucije-za-ppiv/

LEGAL PROTECTION OF INDUSTRIAL DESIGN – INTERNATIONAL, EUROPEAN AND NATIONAL LEVEL

Industrial design represents one of the key elements of market competitiveness, as the shape, appearance, and visual identity of a product strongly influence consumer decisions when purchasing a particular product. Industrial design is of particular importance given that, in today's market, the visual recognisability of a product has become a decisive factor in the purchasing process. In the modern era, the aesthetic features of products have assumed the status of a strategic asset, which requires the existence of an effective system of legal protection. The protection of industrial design forms part of the broader system of intellectual property protection, and its development has evolved historically—from national legislation to European and international regulations—thereby establishing minimum standards of protection. This paper examines precisely such a multilayered system of legal protection of industrial design. The key international instruments and European Union acts analysed in the paper have established the fundamental standards and principles of protection, which Member States are required to implement in their national legislation, which the Republic of Croatia has done. The paper further analyses the case law of the Court of Justice of the European Union and the jurisprudence of courts in the Republic of Croatia. The aim of the paper is to demonstrate that industrial design is not merely a visual element, but a legal institute of strategic market significance, one that ensures a return on investment, enhances competitiveness, stimulates innovation, and stabilises market relations. An efficient, harmonised, and multilayered system of industrial design protection represents a necessary precondition for the modern market order, while industrial design serves as a means of generating added value and promoting the preservation of market competition and economic growth.

Key words: *industrial design, legal protection of industrial design, intellectual property*

© 2026 Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu / *Collected Papers of the Faculty of Law in Split*.
Ovo je djelo licencirano pod licencom Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna (CC BY-NC-ND 4.0) / *This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND 4.0).*